

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘

ถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นางวรรณดี ทองเกลี้ยง

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๓๒/๒ หมู่ ๒ ตำบล ดอนรัก
อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

โทรศัพท์ ๐๘๗-๒๘๕๒๐๒๙

Facebook : วรรณดี รักแก้ว ทองเกลี้ยง

เกิด พ.ศ. ๒๕๐๗ ปัจจุบันอายุ ๖๐ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☐ สมรส ☒ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย

สถาบันการศึกษา ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ อำเภอหนองจิก

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร๒๐๔,๖๒๕..... บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๙.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก.....ข้าว.....

ชื่อกลุ่ม : วิสาหกิจชุมชนข้าวกลิ้งหอมมะลิแดงท่าด่าน

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.หลัก) อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ตั้งอยู่ ชุมชนบ้านท่าด่าน หมู่ที่ ๒ ตำบลดอนรัก อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี และพื้นที่ใกล้เคียงรอบๆ หมู่บ้าน แต่เดิมคนส่วนใหญ่มีอาชีพการเกษตรโดยเฉพาะการทำนา ซึ่งเกือบทุกครัวเรือนจะทำนาข้าว โดยร้อยละ ๙๐ เพื่อการบริโภคภายในครัวเรือน แต่ด้วยสภาพปัญหาต่างๆ เช่น น้ำท่วม น้ำทะเลหนุนเข้าที่นาทำให้สภาพดินมีปัญหา การระบาดของโรคและศัตรูพืช ผลผลิตข้าวได้น้อย ต้นทุนการผลิตสูง เป็นต้น ซึ่งมีผลทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีแรงจูงใจในการทำนา ละทิ้งอาชีพนี้ไป ทำให้มีพื้นที่นาถูกทิ้งร้างมากกว่า ๗๐๐ ไร่ ส่วนเกษตรกรที่ทำนาอยู่นั้น ก็จะทำนาในลักษณะต่างคน ต่างทำ แล้วแต่ใครสะดวกที่จะทำ และทำนาในลักษณะทำตาม ๆ กันมาแต่บรรพบุรุษ

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ทำให้ นางวรรณดี ทองเกลี้ยง และเพื่อนสมาชิกอีก ๖ คน มีความคิดริเริ่มที่จะพลิกฟื้น

พื้นที่นาร้าง จึงรวมกลุ่มอาชีพผู้ทำนาในพื้นที่ใกล้เคียงกัน โดยในปี ๒๕๔๖ ได้ร่วมกันทำนาในพื้นที่ ๓๐ กว่าไร่ โดยในระยะเริ่มแรกใช้พันธุ์ข้าวพื้นเมือง เช่น เล็บนกปัตตานี ข้าวเจียง และข้าวสายพันธุ์มาเลย์ ในปี ๒๕๔๗ ได้มีสมาชิกเพิ่มขึ้นอีก ๒ คน จึงขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มเป็น ๗๐ ไร่ และเพิ่มชนิดพันธุ์ข้าวที่ปลูกมากขึ้น ได้แก่ ข้าวพันธุ์ชัยนาท พันธุ์ขอลู่ ซึ่งยังคงเป็นการทำนาเพื่อบริโภคเป็นหลัก ส่วนที่เหลือก็ซื้อขายกันเพียงแต่ในชุมชน

ในปี ๒๕๕๐ สมาชิกค่อยๆเพิ่มเป็น ๑๒ ราย พื้นที่เพิ่มขึ้นเป็น ๑๐๐ กว่าไร่ ผลผลิตที่ได้จึงมากขึ้น เกินกว่าที่จะบริโภคในครัวเรือน จึงเริ่มคิดที่จะทำข้าวสารบรรจุถุงขาย ซึ่งประจวบกับในขณะนั้นท่านภานุ อุทัยรัตน์ ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี โดยพื้นเพเดิมท่านเป็นลูกหลานชาวอำเภอหนองจิก จึงเห็นชอบและสนับสนุนเรื่องฟื้นฟูการทำนาร้าง จึงให้การสนับสนุนงบประมาณกับ

กลุ่มทำนาเป็นเงิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท เพื่อใช้ซื้อเครื่องบรรจุงูข้าวสุญญากาศพร้อมถุงใน งบ ๕๐,๐๐๐ บาท ภายใต้ชื่อ ข้าวสารผู้ว่า ส่วนงบประมาณที่เหลืออีก ๑๐๐,๐๐๐ บาทให้สหกรณ์จังหวัด ปัตตานี เป็นผู้ดูแล เพื่อใช้เป็นเงินทุนสำรองของกลุ่มและเริ่มมีการทำข้าวสารบรรจุงูขายมานับตั้งแต่นั้น มาจนปัจจุบัน

ในปี ๒๕๕๒ หลังจากกลุ่มได้มีโอกาสส่งตัวแทนสมาชิกไปดูงานเรื่องข้าวในพื้นที่ภาคอีสาน และได้รับการสนับสนุนพันธุ์ข้าว จำนวน ๑๐ กิโลกรัม จากการดูงานในครั้งนั้น เป็นข้าวพันธุ์มะลิแดง และหอมมะลิพื้นบ้าน อย่างละ ๕ กิโลกรัม จึงได้ทำการทดลองปลูก ได้ผลดี และได้รับการตอบรับที่ดี จึงได้ทำการเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้ปลูกต่อเนื่องกันมาตลอด อีกทั้งยังสามารถขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้น และบรรจุงูขายตลาดภายในและนอกชุมชนมากขึ้น ประธานและรองประธานกลุ่ม จึงประชุมหารือกับทางสมาชิกกลุ่ม ถึงการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น มีการทำกิจกรรมที่ต่อเนื่อง สร้างรายได้ให้กับสมาชิกเพิ่มขึ้น และมีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งมากขึ้น จึงดำเนินการขอจดทะเบียนเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กับทางสำนักงานเกษตรอำเภอหนองจิก โดยใช้ชื่อ วิสาหกิจชุมชนข้าวกล้องหอมมะลิแดงท่าด่าน

ในปี ๒๕๕๘ กลุ่มได้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตรตามรูปแบบแปลงใหญ่ ภายใต้ชื่อ แปลงใหญ่ข้าวตำบลดอนรัก และได้จัดตั้งเป็นศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ข้าว) (ศพก.) อำเภอหนองจิก โดยมี นายชินวัฒน์ พรหมมานพ ผู้อำนวยการโครงการชลประทานปัตตานี เป็นผู้จัดการแปลงใหญ่ ร่วมกับ ทีมงานทั้งจากสำนักงานเกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอหนองจิก และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ลงพื้นที่บูรณาการการทำงานร่วมกัน ให้การสนับสนุน คำแนะนำแก่กลุ่มอย่างใกล้ชิด ทำให้กลุ่มมีการพัฒนาองค์ความรู้ และมีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง อาทิ สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิที่ทนน้ำท่วมได้ การบริหารจัดการน้ำแบบเปียกสลับแห้ง นำนวัตกรรมการตรวจสอบอุตุทกวิทยา การผลิตปุ๋ยชีวภาพจากมูลไส้เดือน การใช้เทคโนโลยีในการหาพิศจากดาวเทียม การใช้เครื่องจักรการเกษตร การบรรจุงูสินค้าข้าวด้วยเครื่องซีลสุญญากาศเพื่อยืดอายุ ส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสานตามแนวพระราชดำริ เป็นต้น ทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิต จากเดิม ๕,๐๐๐ บาท/ไร่ ลดลงเหลือ ๓,๐๐๐ บาท/ไร่ เพิ่มผลผลิตข้าวมากขึ้น จากเดิม ๕๙๐ กก./ไร่ เพิ่มขึ้นเป็น ๗๐๐ - ๘๐๐ กก./ไร่ อีกทั้งยังทำให้สมาชิกมรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายข้าวและจากการทำเกษตรแบบผสมผสานเฉลี่ย ๓,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ บาท/เดือน ส่งผลให้สมาชิกสามารถพึ่งพาตนเองได้แม้เกิดภาวะวิกฤติ จากผลลัพธ์ดังกล่าวทำให้มีสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น ๑๑๔ ราย

หลังจากการเข้าร่วมโครงการแปลงใหญ่และ เป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จนถึงปัจจุบัน กลุ่มได้รับการสนับสนุน งบประมาณ จากหลายหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง รวมถึงเครื่องคัดแยกข้าว และโรงอบข้าว ซึ่งช่วยเสริมให้กลุ่มมีความเข้มแข็งมากขึ้น เพราะสามารถแก้ไขปัญหาของกลุ่มและเกษตรกรทั้งในและนอกพื้นที่ในการบริหารจัดการข้าว อย่างครบวงจร ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ อีกทั้งกลุ่มยังเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบให้กับผู้สนใจทั้งในและนอกพื้นที่มาโดยตลอด

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๓ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

ศพก.อำเภอหนองจิก มีนางวรรณดี ทองเกลี้ยง เป็นเจ้าของแปลงเรียนรู้ ในฐานะประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ข้าพเจ้ามีความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีส่วนในการพัฒนาระบบการผลิตข้าวของชุมชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตั้งแต่ขั้นตอนการปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว ไปจนถึงการแปรรูปและการสร้างมูลค่าเพิ่ม

เริ่มต้นจากการส่งเสริมให้เกษตรกรในชุมชนหันมาใช้เทคโนโลยีและองค์ความรู้สมัยใหม่ ควบคู่กับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น การเลือกใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ และการควบคุมศัตรูพืชแบบผสมผสาน เมื่อข้าวได้ผลผลิตที่ดีแล้ว เราไม่หยุดแค่การขายข้าวเปลือกเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมให้เกิดกระบวนการแปรรูป เช่น การสีข้าวกล้อง ข้าวขัดมัน การทำข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวอบสมุนไพร ข้าวตัง หรือผลิตภัณฑ์แปรรูปอื่น ๆ

ที่สามารถตอบโจทย์ผู้บริโภคในยุคปัจจุบันได้ดี ทั้งนี้เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร และทำให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ที่สำคัญ ศพก. ของเราไม่ได้เป็นแค่แหล่งเรียนรู้ภายในเท่านั้น แต่ยังเป็นเวทีในการถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ผู้ที่สนใจ ทั้งเกษตรกรรุ่นใหม่ นักเรียน นักศึกษา และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้ามาศึกษาดูงาน เราเปิดโอกาสให้ทุกคนได้เรียนรู้จากของจริง ได้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในพื้นที่ของตนเองในอนาคต ข้าพเจ้ามุ่งหวังว่า ศพก. แห่งนี้จะยังคงเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ นวัตกรรม และความร่วมมือของคนในชุมชน เพื่อพัฒนาเกษตรกรรมไทยให้ยั่งยืน สมดุล และมั่นคงต่อไป

แปลงเรียนรู้ มี ๓ แปลง ประกอบด้วย

๑. แปลงเพาะกล้าข้าว

๒. แปลงเรียนรู้การผลิตข้าว

๓. แปลงเรียนรู้การปลูกผักแบบยกแคร่

๓. ศูนย์เรียนรู้ จำนวน ๖ ศูนย์เรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. ศูนย์การใช้เทคโนโลยีการผลิต กระบวนการแปรรูปข้าว (โรงสีและโรงอบข้าว)

๒. ฐานการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า

๓. ฐานการทำปุ๋ยหมักและผลิตดินผสมพร้อมปลูก

๔. ศูนย์เรียนรู้การปลูกผักแบบยกแคร่ปลอดสารพิษ

๕. ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงปลาในบ่อดิน

๖. ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงเป็ดไข่

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๑๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) การพัฒนาการผลิตข้าวคุณภาพ
- ๒) การแปรรูปข้าวเพิ่มมูลค่า
- ๓) การจัดการด้านการตลาดและสร้างแบรนด์
- ๔) การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืชในนาข้าว

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) เศรษฐกิจพอเพียง
- ๒) เกษตรผสมผสาน
- ๓) การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๕ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
- ๒) การปลูกผักแบบยกแคร่
- ๓) การใช้ระบบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์(โซล่าเซลล์)
- ๔) การเลี้ยงเป็ดไข่
- ๕) การเลี้ยงปลากินพืชในบ่อดิน

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตรการพัฒนาการผลิตข้าวคุณภาพ

หลักสูตรนี้จัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนเกษตรกรในตำบลอนรัก อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ในการพัฒนาการผลิตข้าวคุณภาพตามมาตรฐาน GAP เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตที่มีคุณภาพ และยกระดับรายได้ของเกษตรกร โดยสอดคล้องกับนโยบายกรมส่งเสริมการเกษตรของไทยที่เน้น “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” ซึ่งมุ่งตอบสนองความต้องการของเกษตรกรและความจำเป็นในการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การดำเนินการ

๑. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวคุณภาพสูงตามมาตรฐาน GAP โดยลดต้นทุนการผลิตลงอย่างน้อย ๑๐% ผ่านการจัดการทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพและการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
๒. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๑๕% ผ่านการผลิตข้าวคุณภาพและการเชื่อมโยงสู่ตลาดที่มีมูลค่าสูง

๓. เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและศูนย์เรียนรู้ฯ ในการถ่ายทอดความรู้และนวัตกรรมการผลิตข้าวที่ยั่งยืน สร้างเครือข่ายเกษตรกรที่เข้มแข็งในชุมชน

เนื้อหา

๑. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับข้าวคุณภาพสูง อธิบายความสำคัญของข้าวคุณภาพและมาตรฐาน GAP

๒. การคัดเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสม แนะนำพันธุ์ข้าว ที่เหมาะกับสภาพพื้นที่ปัตตานี และการจัดการเมล็ดพันธุ์คุณภาพ

๓. การจัดการดินและน้ำ วิเคราะห์ดินและแนะนำการปรับปรุงดิน รวมถึงเทคนิคการจัดการน้ำแบบเปียกสลับแห้ง (AWD) เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต

๔. การใช้ปุ๋ยและสารเคมีอย่างสมดุล แนะนำการใช้ปุ๋ยตามผลวิเคราะห์ดินและการควบคุมศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) เพื่อลดต้นทุนและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๕. เทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิต การใช้เครื่องจักรกลเกษตร

๖. การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว เทคนิคการเก็บเกี่ยว อบแห้ง และเก็บรักษาข้าวเพื่อรักษาคุณภาพ และลดการสูญเสีย

๗. การแปรรูปข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า แนะนำการสีข้าวคุณภาพสูงและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เช่น ข้าวกล้องหรือผลิตภัณฑ์แปรรูป

๘. การขอรับรองมาตรฐาน GAP ขั้นตอนและประโยชน์ของการขอรับรองมาตรฐานเพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือในตลาด

๙. การตลาดข้าวคุณภาพ การสร้างแบรนด์และช่องทางการจำหน่าย เช่น ตลาดออนไลน์

๑๐. การบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกร การสร้างเครือข่ายเกษตรกรและการจัดการศูนย์เรียนรู้เพื่อความยั่งยืน

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

๑. การบรรยายเชิงวิชาการ จัดการบรรยายโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากกรมการข้าวและมหาวิทยาลัยในพื้นที่ เพื่อถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับมาตรฐาน GAP และเทคโนโลยีการผลิต

๒. การฝึกปฏิบัติในแปลงสาธิต จัดแปลงนาสาธิตในศูนย์เรียนรู้เพื่อให้เกษตรกรลงมือปฏิบัติ เช่น การหว่านข้าว การใช้ปุ๋ย หรือการจัดการน้ำแบบ AWD

๓. การอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) จัดเวิร์กช็อปขนาดเล็ก เช่น การวิเคราะห์ดิน หรือการออกแบบบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้เกษตรกรนำไปใช้ได้จริง

๔. การเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษา นำเสนอตัวอย่างความสำเร็จจากกลุ่มเกษตรกรที่ผลิตข้าวคุณภาพ เช่น กลุ่มข้าวสังข์หยดพัทลุง เพื่อสร้างแรงบันดาลใจ

๕. การใช้สื่อดิจิทัล พัฒนาวิดีโอสอนและแอปพลิเคชันมือถือที่ให้ข้อมูลการผลิตข้าวและการตลาด เพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงได้ทุกที่

๖. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชน จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และถ่ายทอดความรู้ระหว่างกัน รวมถึงการเยี่ยมชมแปลงตัวอย่างในชุมชน

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

.....scd แผนปฏิบัติ มีหน่วยงาน อะไรบ้าง ประมง

.....

.....

.....

.....

.....

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แบบแผนฯ)

แผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด													
เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)													
จังหวัด...ปี... ประจําปีงบประมาณ พ.ศ. 2568													
กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ค.ศ.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ย.68
1. ประชุมชี้แจง จชท.							1-12						
2. การวิเคราะห์ศักยภาพ													
2.1 ประเมินศักยภาพ ศพก.	12	ศูนย์					1-9						
2.2 จัดทำข้อวิสัยทัศน์งบประมาณ	9	ศูนย์					1-9						
3.การพัฒนาศักยภาพ ศพก.และศูนย์เครือข่าย													
3.1 จัดทำแผนการพัฒนา ศพก.	12	ศูนย์					ทุก ศพก.						
3.2 การปรับปรุงฐานเรียนรู้	12	ศูนย์										1-9	
- เครื่องมือ							1-9			1-12			
- ปรับปรุงข้อมูล												1-9	
- ปรับปรุงฐานเรียนรู้												1-9	
- จัดทำเอกสารเผยแพร่												1-9	
3.3 การปรับปรุงแปลงเรียนรู้	12	ศูนย์										1-9	
- เครื่องมือ / วางแผน							1-9			1-12			
- ดำเนินการ												1-9	
3.4 การปรับปรุงจัดทำข้อมูลประจำ ศพก.	12	ศูนย์										1-9	
- ข้อมูลพื้นฐานชุมชน ข้อมูลวิชาการ ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร							1-12						
3.5 พัฒนาศูนย์เครือข่าย	12	ศูนย์											
- คัดเลือกรับรองศูนย์เครือข่าย							1-12						
- ปรับปรุง/พัฒนา												1-12	
3.6 คณะกรรมการ ศพก.													
- ประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการเครือข่าย ศพก.และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด							ทุก ศพก.			ทุก ศพก.		ทุก ศพก.	
- ประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับอำเภอ	12	ศูนย์					ทุก ศพก.			ทุก ศพก.		ทุก ศพก.	
4. การให้บริการของ ศพก.													
4.1 การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร	12	ครั้ง								ทุก ศพก.			
4.2 การให้บริการด้านการเกษตร	12	ครั้ง								ทุก ศพก.			
4.4 การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน	12	ศูนย์								ทุก ศพก.			
5. การอบรมเกษตรกร	20	ราย	60,000				1-12				1-12		
6. การสนับสนุนเพิ่มเติมเพื่อขับเคลื่อน ศพก.(รัฐ/เอกชน/ชุมชน)	12	ศูนย์	153,600										
7.1 บัญชีรายรับ							1-12				1-12		
7.2 เอกสารวิชาการ	12												
7.3 ถ่ายทอดความรู้													
7.4 สนับสนุนปัจจัยการผลิต										1,45,6,8			
8. ติดตามประเมินผลและรายงาน													
8.1 ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน	12	ครั้ง								ทุกวัน 25 ของเดือน			
8.2 สรุปผลการดำเนินงาน	1	ครั้ง											
	1	คือ	ศพก. อ.เมืองปัตตานี				2	คือ	ศพก. อ.แม่ลาน		3	คือ	ศพก. อ.ไม้แก่น
	4	คือ	ศพก. อ.หนองจิก				5	คือ	ศพก. อ.ยะรัง		6	คือ	ศพก. อ.ปะนาเระ
	7	คือ	ศพก. อ.โคกโพธิ์				8	คือ	ศพก. อ.ยะหริ่ง		9	คือ	ศพก. อ.สายบุรี
	10	คือ	ศพก. อ.มายอ				11	คือ	ศพก. อ.ทุ่งยางแดง		12	คือ	ศพก. อ.กะพ้อ

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.)
อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

แผนปฏิบัติงาน ศพก. ระดับอำเภอ

ภาคผนวก 3.2
แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ประจำปีงบประมาณ 2568

แผน ราย ศพก.

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นางวรรณดี ทองเกลี้ยง อีนคำหลัก ช้าง

จุดเด่น 1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2.การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว (การใช้รดค่านา การใช้โดรนหว่านปุ๋ย การใช้โรงอบเมล็ดข้าวเพื่อเก็บไว้ทำพันธุ์)

กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หมายเหตุ
				ต.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68	ส.ค.68	ก.ย.68	
1. การเตรียมการ																
- ประชุมหารือคณะกรรมการ ศพก. และเครือข่าย							←→									
- ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อการพัฒนา ศพก.							←→									
- กำหนดแนวทางการพัฒนาและแผนการดำเนินงาน							←→									
- พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้							←→									
2.การพัฒนาศักยภาพ ศพก.																
2.1 การปรับปรุงฐานเรียนรู้																
- ฐานเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีการผลิต กระบวนการแปรรูปข้าว (โรงสีและโรงอบข้าว)	1	ฐาน					←→									
การใช้เครื่องปักดำ โรงสีข้าวเปลือก																
- ฐานเรียนรู้การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า	1	ฐาน						←→								
การบรรจุข้าวสาร																
- ฐานเรียนรู้การทำปุ๋ยหมัก และผลิตดินผสมหรือหมักปลูก	1	ฐาน							←→							
การทำดินผสมปลูก การทำน้ำหมักจากเศษพืชผัก ผลไม้																
- ฐานเรียนรู้การปลูกผักแบบยกแคร่ปลอดสารพิษ	1	ฐาน								←→						
การปลูกผักบนแคร่																
- ฐานเรียนรู้การเลี้ยงปลาในบ่อดิน	1	ฐาน									←→					
การจัดการปลาในบ่อดิน																
- ฐานเรียนรู้การเลี้ยงเป็ดไข่	1	ฐาน										←→				
การคัดเลือกและทำการทำโรงเรือน																
2.2 พัฒนาศูนย์เครือข่าย			10,000								27					
- คัดเลือก/รับรองศูนย์เครือข่าย							18									
- วิเคราะห์ศูนย์เครือข่าย							18									
2.3 คณะกรรมการ ศพก.	2	ครั้ง	2,000								15		8			
- ประชุมคณะกรรมการ ศพก.																
- ติดตามผลหลังจากการประชุมในด้านการพัฒนา												←→				
2.4 ประเมินศักยภาพ ศพก.	1	ครั้ง	1,500													
- พัฒนาศักยภาพของ ศพก. ประเมินศักยภาพ							16									
2.5 ถอดบทเรียน ศพก.หลัก	1	ครั้ง	3,500													
- จัดทำถอดบทเรียน												←→				
- รายงานผลการถอดบทเรียน													←→			
3. การให้บริการของ ศพก.																
3.1 การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร	12	ครั้ง		←												
3.2 การให้บริการด้านการเกษตร				←												
4. การอบรมเกษตรกร			7,500													
- การอบรมเสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรผู้นำ	3/10	ครั้ง/ราย					28				20		6			
- สรุปผลการอบรม									←→							
5. ติดตามประเมินผลและรายงาน																
5.1 ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน							←									
5.2 สรุปผลการดำเนินงาน													←→			

รายละเอียดของแผนงาน ศพก. ดังนี้

๖.๑ การพัฒนาการผลิตข้าวคุณภาพ

เป้าหมาย: เกษตรกรอย่างน้อย ๓๐ รายในตำบลดอนรักผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ภายใน ๓ ปี

กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
๑.๑ จัดอบรมการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP	ม.ค.-ก.พ. ๒๕๖๙	ศพก., กรมการข้าว	เกษตรกรเข้าใจและปฏิบัติตาม GAP	เกษตรกร ๓๐ รายได้รับการอบรม
๑.๒ จัดตั้งแปลงสาธิตการผลิตข้าวคุณภาพ	มี.ค.-ก.ค. ๒๕๖๙	ศพก., เกษตรกรนำร่อง	มีแปลงสาธิต ๒ แปลง (GAP และอินทรีย์)	แปลงสาธิตดำเนินการได้
๑.๓ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี เช่น โดรนเกษตร และ AWD	เม.ย.-ธ.ค. ๒๕๖๙	ศพก., เอกชน	ลดต้นทุนการผลิต ๑๐%	เกษตรกร ๓๐ รายใช้เทคโนโลยี
๑.๔ จัดหาเมล็ดพันธุ์คุณภาพและจัดตั้งกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์	ม.ค.-มี.ค. ๒๕๖๙	กรมการข้าว, ศพก.	เกษตรกรเข้าถึงเมล็ดพันธุ์คุณภาพ	กลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ ๑ กลุ่ม

๖.๒ การแปรรูปและเพิ่มมูลค่าข้าว

เป้าหมาย: พัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวแปรรูปที่มีมูลค่าสูงอย่างน้อย ๒ ผลิตภัณฑ์ภายใน ๒ ปี

กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
๒.๑ อบรมการสีข้าวและคัดเกรดคุณภาพ	ก.พ.-เม.ย. ๒๕๖๙	ศพก., เอกชน	เกษตรกรสีข้าวได้มาตรฐาน	เกษตรกร ๓๐ รายผ่านการอบรม
๒.๒ พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูป เช่น ข้าวกล้องอัดแท่ง	พ.ค.-ต.ค. ๒๕๖๙	ศพก., ม.สงขลานครินทร์	มีผลิตภัณฑ์แปรรูป ๒ ชนิด	ผลิตภัณฑ์วางจำหน่าย
๒.๓ ออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์ท้องถิ่น	พ.ย. ๒๕๖๙-ม.ค. ๒๕๗๐	ศพก., นักออกแบบ	บรรจุภัณฑ์ที่สวยงามและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	บรรจุภัณฑ์พร้อมใช้

๖.๓ การพัฒนาการตลาดและสร้างแบรนด์

เป้าหมาย: สร้างแบรนด์ “ข้าวดอนรัก” และเชื่อมโยงสู่ตลาดพรีเมียมภายใน ๒ ปี

กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
๓.๑ พัฒนาเรื่องราว และโลโก้แบรนด์ “ข้าวดอนรัก”	ม.ค.-มี.ค. ๒๕๖๙	ศพก., นักการตลาด	มีแบรนด์ที่ชัดเจน	โลโก้และเรื่องราวแบรนด์
๓.๒ อบรมการตลาดออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์ม เช่น Shopee	เม.ย.-มิ.ย. ๒๕๖๙	ศพก., เอกชน	เกษตรกรใช้ช่องทางออนไลน์	ร้านค้าออนไลน์ ๑๐ ราย
๓.๓ เข้าร่วมงานแสดงสินค้า เช่น Thaifex	พ.ค. ๒๕๗๐	ศพก., กรมการค้าต่างประเทศ	เข้าถึงตลาดส่งออก	สัญญาซื้อขาย ๑ ฉบับ

๖.๔ การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและเครือข่าย

เป้าหมาย: สร้างเครือข่ายเกษตรกรที่เข้มแข็งและพัฒนาศพก. เป็นศูนย์กลางความรู้ภายใน ๓ ปี

กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	ผลลัพธ์ที่คาดหวัง	ตัวชี้วัด
๔.๑ จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรและเครือข่าย	ม.ค.-มี.ค. ๒๕๖๙	ศพก., เกษตรกร	มีกลุ่มเกษตรกรเข้มแข็ง	กลุ่มเกษตรกร ๒ กลุ่ม
๔.๒ พัฒนาศักยภาพศพก. ด้วยโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ห้องปฏิบัติการ	เม.ย.-ธ.ค. ๒๕๖๙	ศพก., กรมส่งเสริมการเกษตร	ศพก. พร้อมใช้งาน	ห้องปฏิบัติการ ๑ ห้อง
๔.๓ จัดอบรมต่อเนื่องตามหลักสูตรการผลิตข้าวคุณภาพ	ตลอดปี ๒๕๖๙-๒๕๗๑	ศพก., วิทยากร	เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้น	อบรม ๔ ครั้ง/ปี

คณะในการจัดทำแผน

๑. สำนักงานเกษตรอำเภอหนองจิก
๒. ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

ตั้งแต่ดั้งเดิม เกษตรกรจะทำนาแบบอินทรีย์ ไม่มีการใช้สารเคมีใดๆ และไม่ใส่ปุ๋ยเคมี จะใช้วิธีไถกลบตอซัง และปุ๋ยน้ำหมัก ปุ๋ยอินทรีย์อื่นๆ ในแปลงนาข้าว ปีแรก ๆ ที่ทำนาผลผลิตข้าวได้ปริมาณตามมาตรฐานดี ประมาณ ๕๐๐-๘๐๐ กก. ขึ้นกับชนิดของข้าวที่ทำ แต่หลังจากนั้น ๑-๒ ปี ปริมาณผลผลิตข้าวลดลงเรื่อย ๆ อย่างชัดเจน จึงได้ปรึกษาทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เจ้าหน้าที่ได้แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการทำนา โดยนำตัวอย่างดินไปตรวจวิเคราะห์ ซึ่งผลการตรวจวิเคราะห์ได้ค่า N-P-K ต่ำมาก - ต่ำ - ต่ำ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงปริมาณธาตุอาหารในดินที่พืชต้องการไม่เพียงพอ จึงแนะนำให้ใช้ปุ๋ยเคมี ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อประสิทธิภาพการผลิตข้าวที่ดีขึ้น ซึ่งหลังจากที่ได้ทดลองใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ทำให้ปริมาณผลผลิตที่ได้เพิ่มขึ้น ๑๐๐-๓๐๐ กก./ไร่ จึงทำให้กลับมาใช้วิธีการตามหลักวิชาการ หรือเทคโนโลยีการเกษตรอย่างจริงจังมากขึ้น และได้ร่วมเป็นสมาชิกและกรรมการของ ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลดอนรัก เพื่อได้ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีตามค่า

วิเคราะห์ดิน ได้เผยแพร่ประสบการณ์ และแบบอย่างให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ต่อไป

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

๑. ผลผลิตทางการเกษตรต่ำและไม่สม่ำเสมอ
เกษตรกรยังใช้วิธีการดั้งเดิมซึ่งไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมหรือพันธุ์พืชที่ปลูก ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำและไม่แน่นอน จึงต้องมีการนำองค์ความรู้และเทคโนโลยีเข้ามาช่วยพัฒนา
๒. ต้นทุนการผลิตสูง
ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน เพื่อลดต้นทุนการผลิต
๓. ขาดความรู้และข้อมูลทางวิชาการ
เกษตรกรยังขาดความรู้ในการวางแผนการผลิตหรือเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
๔. ความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง
ภัยแล้ง น้ำท่วม โรคพืช หรือแมลงศัตรูพืชที่เปลี่ยนแปลงเร็ว ทำให้ต้องมีการใช้ข้อมูลภูมิอากาศ การพยากรณ์ และการจัดการแบบแม่นยำมากขึ้น
๕. ตลาดและความต้องการของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลง
ผู้บริโภคต้องการสินค้าที่ปลอดภัย มีคุณภาพ และตรวจสอบย้อนกลับได้ การนำเทคโนโลยีมาใช้ เช่น GAP
๖. ปัญหาแรงงานภาคเกษตรลดลง
วัยแรงงานลดลงและคนรุ่นใหม่ไม่สนใจเกษตรแบบดั้งเดิม จึงต้องใช้เครื่องจักรกลและเทคโนโลยี มาทดแทนแรงงาน เช่น โดรนเกษตร, เครื่องสูบน้ำโซลาร์เซลล์

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

เกษตรกรได้มีการนำหลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร ประกอบด้วย

- ใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยการเก็บตัวอย่างดิน และผสมปุ๋ยใช้เองตามค่าวิเคราะห์ดิน ทำให้ใส่ปุ๋ยตรงความต้องการพืช ลดต้นทุนการผลิต ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากลดการใช้ปุ๋ยส่วนเกิน ซึ่งอาจทำให้เกิดการปนเปื้อนในดินและแหล่งน้ำ

- ผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์จากวัสดุในเหลือใช้ทางการเกษตรในพื้นที่ เพื่อลดต้นทุน และฟื้นฟูดิน
- ใช้ระบบ IPM (การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน) โดยเกษตรกรได้ใช้หลากหลายวิธีในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชในนาข้าว เช่น การใช้ต้นพันธุ์ต้านทาน พันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ได้แก่ ปทุมธานี ๑ ซีบูกันตัง เป็นต้น การใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันและควบคุมโรคพืช ได้แก่ เชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราเมตาไรเซียม เป็นต้น การเพิ่มธาตุอาหารในดินโดยการ หลีกเลี่ยงการเผาฟางในพื้นที่แต่ใช้วิธีการไถกลบตอซัง

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

ขั้นแรกเริ่ม คือ การวางแผนการผลิตและการจัดเตรียมพื้นที่ โดยการศึกษาข้อมูล และปรึกษากับทางหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น สภาพดินฟ้า อากาศ การปล่อยน้ำของชลประทาน เมล็ดพันธุ์ข้าว เป็นต้น ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในส่วนของการประมาณการหรือการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเก็บตัวอย่างดินมาวิเคราะห์ การเตรียมผลิตปุ๋ยอินทรีย์และสารชีวภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น ไตรโคเดอร์มา การเตรียมจัดหาแม่ปุ๋ย การเตรียมที่เพื่อไถนา การเตรียมกล้า การกำหนดวันปักดำ วันใส่ปุ๋ย วันเก็บเกี่ยว เพื่อให้ทันกับช่วงฤดูที่น้ำหลาก หรือช่วงเสี่ยงน้ำท่วม เป็นต้น

ขั้นที่สอง คือ การดำเนินการตามขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้ สำคัญมาก คือ การเก็บตัวอย่างดิน และนำตัวอย่างดินไปตรวจวิเคราะห์ และนำผลการวิเคราะห์มาประมวลค่าจะได้มาซึ่งสูตรปุ๋ยที่เหมาะสมกับสภาพดิน และตรงตามปริมาณของพืชที่ต้องการ พร้อมทั้งใช้ปุ๋ยอินทรีย์และสารชีวภัณฑ์ในการบำรุงสภาพดิน และป้องกันกำจัดโรคแมลงในนาข้าวด้วย เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

ขั้นสุดท้าย คือ การติดตามผลการใช้ และบันทึกข้อมูลเปรียบเทียบกับวิธีเดิม เพื่อได้เก็บเป็นข้อมูล ตัวอย่าง เผยแพร่ให้แก่ผู้สนใจ สามารถนำไปศึกษา ทดลองหรือปฏิบัติตามได้

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อทราบปริมาณธาตุอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการของพืช ทำให้สามารถใช้ปุ๋ยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดต้นทุน และเพิ่มผลผลิต

ขั้นตอนการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๑. เก็บตัวอย่างดิน

- เตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็น ได้แก่ จอบ, เสียม, ถังพลาสติก, ผ้ายางหรือผ้าพลาสติก, ถุงพลาสติกสำหรับใส่ตัวอย่างดิน
- พื้นที่ที่จะเก็บ ประมาณ ๑๐ จุด
- กระจายทั่วแปลง (แปลงไม่เกิน ๕๐ ไร่)
- กำจัดเศษพืชหรือวัสดุที่อยู่ผิวหน้าดินออกก่อน
- ขุดหลุมเป็นรูปตัว V ลึกประมาณ ๑๕ เซนติเมตร หรือระดับชั้นไถพรวน
- แชะดินด้านข้างหลุมเป็นแผ่นหนา ๒-๓ เซนติเมตร จากปากหลุมถึงก้นหลุม
- นำดินที่ได้ใส่รวมกันในภาชนะที่เตรียมไว้
- นำดินที่ได้จากทุกจุดมารวมกันและคลุกเคล้าให้เข้ากันเป็นเนื้อเดียวกัน หากดินมีความชื้น ให้ผึ่งในที่ร่มจนแห้ง (ห้ามตากแดด) ย่อยดินให้มีขนาดเล็กพอประมาณ
- แบ่งดินเป็นส่วนๆ โดยวิธีแบ่งดินเป็นรูปวงกลมและแบ่งเป็น ๔ ส่วนเท่าๆ กัน เก็บดินมา ๑ ส่วน ประมาณครึ่งกิโลกรัม ใส่ตัวอย่างดินลงในถุงพลาสติกที่สะอาด
- บันทึกรายละเอียดของตัวอย่างดินให้ครบถ้วน
- นำตัวอย่างดินไปตรวจวิเคราะห์ดินด้วยเครื่องมือ

๒. วิเคราะห์ดิน

นำตัวอย่างดินไปวิเคราะห์ เพื่อหาปริมาณธาตุอาหารต่างๆ ในดิน และตรวจค่า pH

๓. ประเมินผลวิเคราะห์

เปรียบเทียบผลวิเคราะห์ดินกับค่ามาตรฐานของพืชแต่ละชนิด เพื่อประเมินความต้องการธาตุอาหารของพืช

๔. คำนวณปริมาณปุ๋ย

คำนวณปริมาณปุ๋ยที่ต้องใช้ โดยคำนึงถึงชนิดและปริมาณธาตุอาหารที่พืชต้องการ

๕. เลือกใช้ปุ๋ย

จัดหาแม่ปุ๋ยมาผสมตามอัตราส่วนที่เหมาะสม

๖. ใส่ปุ๋ย

ใส่ปุ๋ยตามคำแนะนำ โดยการใส่ปุ๋ยในนาแบ่งใส่ ๒ ครั้ง ใส่หลังปักดำ ๑๕ วันเพื่อให้ต้นข้าวแข็งแรง และใส่เพิ่มเติมในช่วงที่พืชต้องการธาตุอาหาร หรือช่วงข้าวตั้งท้อง

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๕.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ...ข้าว(สีบูกันตัง,ปทุมธานี)...พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒๑...(ไร่)

๑.๒) ...พืชผัก.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒.....(งาน)

๑.๓) ...ไม้ผล,ไม้ยืนต้น.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒.....(ไร่)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)ปลาธรรมชาติ,ปลาดุก..... จำนวน...๕.....(บ่อ)

๒.๒)-..... จำนวน.....-.....(หน่วย.....)

๒.๓)-..... จำนวน.....-.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)เป็ดไข่..... จำนวน.....๓๔.....(ตัว)

๓.๒)เป็ดเนื้อ..... จำนวน.....๒๑.....(ตัว)

๓.๓)ไก่เบตง..... จำนวน.....๖.....(ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)-..... จำนวน.....-.....(หน่วย.....)

๔.๒)-..... จำนวน.....-.....(หน่วย.....)

๔.๓)-..... จำนวน.....-.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า...ข้าว.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑)เมล็ดพันธุ์ข้าว.....	เป็นเงิน.....๑,๐๐๐.....บาท/ไร่
๑.๒)ค่าไถ.....	เป็นเงิน.....๑,๒๐๐.....บาท/ไร่
๑.๓)ค่าปักดำ.....	เป็นเงิน.....๑,๕๐๐.....บาท/ไร่
๑.๔)ค่าปุ๋ย.....	เป็นเงิน.....๙๒๐.....บาท/ไร่
๑.๕)ค่าเก็บเกี่ยว.....	เป็นเงิน.....๑,๐๐๐.....บาท/ไร่
รวมต้นทุนการผลิต	๕,๖๒๐.....บาท/ไร่
รายได้	๑๐,๐๖๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

- ๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ไข่เป็ด...เฉลี่ยรายได้วันละ.....๑๔๐.....บาท/วัน
- ๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....พืชผัก.....เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ...๒,๔๒๕.....บาท/สัปดาห์
- ๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....มะพร้าว น้ำหอม.....เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๒,๐๐๐.....บาท/เดือน
- ๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ข้าว.(ซีบูกันตัง,ปทุมธานี).....เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๒๐๕,๖๒๕.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

- ได้รับองค์ความรู้เพื่อนำมาพัฒนาตนเอง สามารถนำความรู้และประสบการณ์ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนให้แก่คนในชุมชนได้
- สร้างสุขภาวะที่ดี สร้างภูมิคุ้มกัน และน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ในวิถีประจำวัน สามารถลดรายจ่ายและสร้างรายได้เพื่อจุนเจือครอบครัวได้เป็นอย่างดี

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสีเขียวหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๓.๑.๑ โรงอบเมล็ดข้าวเพื่อเก็บไว้ทำพันธุ์

ข้าวเปลือกหลังเก็บเกี่ยวปกติจะมีความชื้นอยู่ที่ประมาณ ๑๖-๑๘% ทำให้เวลาจะส่งขายเกษตรกรในชุมชนบ้านท่าด่านที่ไม่มีเครื่องมือต้องนำข้าวมาตากแดดเป็นเวลา ๒-๓ วันเพื่อลดความชื้นให้อยู่ที่ประมาณ ๑๔-๑๖ % จึงจะขายได้ราคา แต่ถ้าเป็นข้าวนาปรังที่เก็บเกี่ยวในฤดูฝนจะมีความชื้นสูงถึงประมาณ ๒๐-๓๐% อาจต้องตากนานเป็นสัปดาห์ซึ่งนอกจากจะเสียเวลาแล้ว การปล่อยให้ข้าวขึ้นนานๆ ติดต่อกันหลายวันยังทำให้คุณภาพของข้าวเสื่อมลง ความชื้นจะทำให้ข้าวเสื่อมคุณภาพเร็ว แล้วเมล็ดก็จะเกิดรอยร้าว พอนำไปสีเมล็ดก็หักข้าวออกมาไม่สวย มีกลิ่นสาบ เมล็ดสีเหลืองคล้ำ บ้างก็มีรา ทางศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอหนองจิกจึงได้มีการสร้างอาคารโรงอบเมล็ดข้าวขึ้นมา เพื่อให้สมาชิก และเครื่องช่วย

๓.๑.๒ การใช้รถปักดำ

ในปัจจุบันวิธีการปลูกข้าวที่เกษตรกรนิยมคือ การทำนาหว่าน ซึ่งมีข้อดี คือ สะดวกและรวดเร็ว แต่การทำนาหว่านก็มีข้อเสียมากมายด้วยเช่นกัน เนื่องจากมีการใช้เมล็ดพันธุ์จำนวนมาก และการฝังเมล็ดไม่มีความสม่ำเสมอ ทำให้เปอร์เซ็นต์ความงอกลดลง รวมถึงมีการกำจัดวัชพืชและบำรุงรักษาได้ยาก ส่งผลให้มีการใช้

สารเคมีเพิ่มขึ้น ทำให้มีผลต่อสุขภาพของเกษตรกร ผู้บริโภค และต้นทุนสูงขึ้น ด้วยเหตุนี้ทางศพก.หลัก จึงได้นำองค์ความรู้การปลูกข้าวด้วยวิธีใช้รถปักดำมา ใช้ในพื้นที่ โดยมีเป้าหมายสำคัญที่จะช่วยลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต และมีรายได้อย่างยั่งยืน และหนึ่งในพื้นที่ที่เข้าไปช่วยส่งเสริมการปลูกข้าวให้แก่เกษตรกร คือ กลุ่มนาแปลงใหญ่ของตำบลดอนรัก

๓.๑.๓ การเพาะกล้าจากแกลบดำผสมเชื้อราไตรโคเดอร์มา

การปลูกพืชจะให้ประสบความสำเร็จสูง และลดค่าใช้จ่ายได้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่างนับจากเมล็ดพันธุ์พืชที่ได้ หรือต้นกล้าจนถึงการเก็บเกี่ยวผลผลิต วัสดุเพาะกล้าเป็นปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ประกันความงอกของต้นกล้า ทางกลุ่ม ศพก.หลัก บ้านท่าด่าน ของนางวรรณดี ทองเกลี้ยง ได้มีการนำแกลบดำเผาเทใส่ในถาดเพาะ นำเชื้อราไตรโคเดอร์มาละลายน้ำ แล้วกรองผสมในบัวรดน้ำ เพื่อนำมาใช้รดแกลบดำ ก่อนโรยเมล็ดพันธุ์ข้าว โดยจะใช้เวลา ๓ วัน ในการงอก หลังจากนั้น ๑๒-๑๕ วัน ก็นำกล้ามาปลักดำได้ทันที

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและหมุนเวียน ส่งเสริมให้เกษตรกรนำวัสดุเหลือใช้ เช่น แกลบ ฟาง เศษพืช เศษอาหาร มาทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ ฯลฯ ช่วยลดการใช้ปุ๋ยเคมี ลดของเสีย และยืดอายุทรัพยากร
- การอนุรักษ์ดิน สนับสนุนการไถกลบตอซังข้าว เพื่อเพิ่มธาตุอาหารในดินและลดการเผาในพื้นที่การเกษตร
- ลดการใช้สารเคมี ส่งเสริมการใช้ชีวภัณฑ์ จุลินทรีย์กำจัดศัตรูพืช และวิถีธรรมชาติ ลดมลพิษในดิน น้ำ และอากาศ รวมถึงลดความเสี่ยงต่อสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

นางวรรณดี ทองเกลี้ยง ในฐานะประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร หรือ ศพก. เห็นว่าการพัฒนาเกษตรกรรมให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเริ่มต้นจากความเข้าใจข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่อย่างถูกต้องและครอบคลุมตามหลักวิชาการจำเป็นต้องรู้ว่า พื้นที่ของเรามีศักยภาพด้านใดบ้าง เช่น ลักษณะของดิน ชนิดของพืชที่เหมาะสม สภาพภูมิอากาศ ปริมาณน้ำฝน แหล่งน้ำในพื้นที่ รวมไปถึงรูปแบบการถือครองที่ดินของเกษตรกร ข้อมูลเหล่านี้คือรากฐานในการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ และช่วยให้เกษตรกรสามารถเลือกวิธีการผลิตที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของตนเองได้อย่างแท้จริง โดยนางวรรณดี ทองเกลี้ยง ได้ประสานงานกับหน่วยงานกรมส่งเสริมการเกษตรให้มาอบความรู้ในการเก็บตัวอย่างดินเพื่อนำวิเคราะห์หาธาตุอาหาร และได้มีการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทางวิชาการอย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็นข้อมูลด้านวิชาการดิน การใช้ปุ๋ยอย่างเหมาะสม การจัดการศัตรูพืช การวางแผนการเพาะปลูกตามฤดูกาล ตลอดจนการบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแผนการผลิตให้ตอบโจทย์ทั้งด้านผลผลิต คุณภาพ และความยั่งยืน นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดองค์ความรู้เหล่านี้ไปยังเกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้อง ผ่านการจัดอบรม การสาธิต การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และเครือข่ายเกษตรกร เพื่อให้ทุกคนมีความรู้ความเข้าใจตรงกัน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเมื่อเกษตรกรมีพื้นฐานความรู้ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ จะช่วยลดความเสี่ยงในการผลิต เพิ่มผลผลิต และสร้างรายได้อย่างมั่นคง ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการดำเนินงานในฐานะศูนย์เรียนรู้ของชุมชนแห่งนี้

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ในฐานะศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ของอำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ในพื้นที่ตำบลดอนรัก เป็นอีกหนึ่งจุดเรียนรู้ของชุมชน และหน่วยงานภาคีที่จะนำเกษตรกร หรือเด็กนักเรียน นักศึกษา เข้ามาดูงานในแปลงเรียนรู้ ซึ่งใน ศพก.หนองจิก มีกิจกรรมภายในแปลงมากมายที่จะทำให้ผู้มาดูงานได้รับความรู้ ทักษะ ได้ลงมือปฏิบัติ

๑. ทักษะการเป็นวิทยากร

นางวรรณดี ทองเกลี้ยง เป็นผู้ที่มีทักษะในการเป็นวิทยากร โดยก่อนที่จะมีการฝึกอบรมจะเตรียมตัวและเขียนแผนการฝึกอบรม เตรียมข้อมูลจากประสบการณ์ที่ลงมือปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ เตรียมเอกสารประกอบ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในเรื่องที่จะพูดบรรยาย ทำให้เกิดความมั่นใจในการฝึกอบรม และเมื่อมีปัญหาต่าง ๆ ขึ้นสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม ระหว่างการบรรยายจะสร้างบรรยากาศให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ใช้คำพูดที่เข้าใจง่าย สร้างมนุษยสัมพันธ์ที่เป็นกันเองเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประทับใจ

๒. ความพร้อมในการถ่ายทอดความรู้

๒.๑ เวลาที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้

- สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ได้ตามแผนการอบรม/ถ่ายทอดความรู้ของ ศพก. หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่กำหนดไว้
- สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้เพิ่มเติมจากแผนที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ต้องมีการนัดหมายล่วงหน้า เพื่อเตรียมความพร้อมในด้านเนื้อหาและวัสดุอุปกรณ์ในการถ่ายทอดความรู้

๒.๒ ทักษะการเป็นวิทยากร

- มีความรอบรู้และรู้จริงในเรื่องที่ถ่ายทอดความรู้
- มีเทคนิคในการสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ ทำให้ผู้ฟังเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติตามได้
- มีการพัฒนาตนเองและศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
- มีความมั่นใจในตนเอง มีการเตรียมพร้อม และการเตรียมตัวที่ดี

๓. ประสบการณ์ในการเป็นวิทยากร

นางวรรณดี ทองเกลี้ยง เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรกว่า ๒๐ ปี สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร และผู้สนใจ ได้อย่างต่อเนื่อง เช่น

- เป็นวิทยากรด้านการปลูกผักกangkแร้ ให้กับ กลุ่มแม่บ้าน คณะผู้บริหาร จำนวน ๒๐ คน

- เป็นวิทยากรด้านการผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ ให้กับเกษตรกรที่เข้ามาศึกษาดูงาน จำนวน ๓๐ คน

- เป็นวิทยากร โครงการอบรมหลักสูตรเกษตรธรรมชาติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ของหน่วยงานศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนปัตตานี

- เป็นวิทยากร ให้กับเด็กนักเรียนโรงเรียนวรคามินอนุสรณ์ ที่มาเรียนรู้การทำนาข้าว

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

๑. การแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ตำบลดอนรัก อำเภอหนองจิก เป็น ศูนย์กลางในชุมชน และศพก.เครือข่าย ในพื้นที่ ที่ช่วยรับฟังปัญหาและช่วยประสานงานให้กับหน่วยงานในพื้นที่ และช่วยแก้ไขปัญหาเรื่องการเกษตรในพื้นที่ ได้แก่

- รับฟังปัญหาจากเกษตรกร เช่น ปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืช โรคพืช ปัญหาเรื่องดินเสื่อม คุณภาพ ราคาผลผลิตตกต่ำ หรือภัยแล้งหรือปัญหาแปลงเกษตรหลังน้ำท่วม
- วิเคราะห์ปัญหาอย่างมีระบบ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ
- แนะนำวิธีการแก้ไขที่เหมาะสมปรับเปลี่ยนวิธีการปลูก เช่น การปลูกผักไร้ดิน (ไฮโดรโปนิคส์) การปลูกผักยกแคร่ หรือการปลูกพืชหมุนเวียน ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เช่น การใช้โซล่าเซลล์พ่วงกับปั้มน้ำเพื่อใช้สำหรับรดน้ำผัก การใช้เครื่องปักดำ และเชื่อมโยงกับแหล่งเรียนรู้ เช่น มหาวิทยาลัย หน่วยงานภาคี หรือ ศพก. เครือข่าย ในแต่ละพื้นที่เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๒. การให้คำปรึกษาเชิงเทคนิค

- แนะนำการผลิตตามหลักวิชาการ เช่น การจัดการดิน น้ำ ปุ๋ย การใช้สารชีวภัณฑ์
- ช่วยวางแผนการผลิตให้ตรงกับตลาด เช่น ปลูกพืชตามฤดูกาลและตามความต้องการของตลาด
- ให้คำปรึกษาด้านการจัดการต้นทุน และการเพิ่มมูลค่าผลผลิต เช่น การทำบัญชีครัวเรือน

๓. การรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

- เปิดรับข้อเสนอแนะ ร้องเรียน หรือขอความช่วยเหลือ จากเกษตรกรในตำบลดอนรัก หรือ ศพก. เครือข่ายในอำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี
- ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หน่วยงานรัฐ
- ติดตามผลการดำเนินการแจ้งให้เกษตรกรทราบความคืบหน้า เพื่อสร้างความเชื่อมั่นใน กระบวนการประสานงาน

๔. เป็นแหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่

เป็นสถานที่ที่เปิดโอกาสให้เกษตรกรนำผลผลิตมาขายให้กับผู้ซื้อโดยตรง ซึ่งอาจมีการตกลงราคา กลางกันไว้ เกษตรกรอาจมีการรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างตลาดชุมชนของตนเอง ซึ่งจะช่วยให้สามารถขายผลผลิตได้ใน ราคาที่เป็นธรรม และยังเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนอีกด้วย

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

๑. ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นกรอบแนวคิด ซึ่งมุ่งให้ทุกคนสามารถพึ่งพาตัวเองได้ รวมถึงการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น จนเกิดความยั่งยืน คำว่า พอเพียง คือ การดำเนินชีวิตแบบทางสายกลาง โดยตั้งอยู่บนหลักสำคัญสามประการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยการดำรงชีวิตตามหลักการทั้งสามข้อนั้น จำเป็นต้องมีความรู้และคุณธรรมประกอบด้วย ความรู้ช่วยสร้างภูมิคุ้มกันที่เหมาะสม วิถีชีวิตของเกษตรกรไทยในปัจจุบัน ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติทำให้มีต้นทุนการผลิตสูง มีรายได้ไม่เพียงพอและเป็นหนี้สิน จึงจำเป็นต้องปรับระบบการเกษตรของครัวเรือน ให้สอดคล้องกับสภาวะการผลิต และการตลาดในปัจจุบันตามความเหมาะสมของระบบนิเวศเกษตร โดยใช้แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะทำให้ครัวเรือนเกษตรกรมีความมั่นคงในอาชีพ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนต่อไป

นางวรรณดี ทองเกลี้ยง ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.หลัก) อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี เป็นต้นแบบที่น้อมนำ “หลักเศรษฐกิจพอเพียงและศาสตร์พระราชา” มาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนและชุมชนบ้านท่าด่าน แม้เดิมที นางวรรณดี ทองเกลี้ยง ก็เป็นเกษตรกรอยู่แล้ว ได้มีความคิดริเริ่มที่จะพลิกฟื้นพื้นที่นาร้างจึงรวมกลุ่มอาชีพผู้ทำนาในพื้นที่ใกล้เคียงกัน โดยในปี ๒๕๔๖ ได้ร่วมกันทำนาในพื้นที่ ๓๐ ไร่ โดยในระยะเริ่มแรกใช้พันธุ์ข้าวพื้นเมือง เช่น เล็บนกปัตตานี ข้าวเงี้ยว และข้าวสายพันธุ์มาเลย์ ในปี ๒๕๔๗ ได้มีสมาชิกเพิ่มขึ้นอีก ๒ คน จึงขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มเป็น ๗๐ ไร่ และเพิ่มชนิดพันธุ์ข้าวที่ปลูกมากขึ้น ได้แก่ ข้าวพันธุ์ชัยนาท พันธุ์ช่อสูง ซึ่งยังคงเป็นการทำนาเพื่อบริโภคเป็นหลัก ส่วนที่เหลือก็ซื้อขายกันเพียงแต่ในชุมชน

ผลงานและความสำเร็จ

- ชุมชนสามารถควบคุมมาตรฐานการผลิตข้าวได้อย่างครบวงจร ตั้งแต่เริ่ม การเตรียมพันธุ์ข้าว การคัดเลือกพันธุ์ข้าว การเตรียมพื้นที่ทำนา และรวมไปถึงขั้นตอนของการเก็บเกี่ยวจนจบกระบวนการออกมาในรูปแบบบรรจุภัณฑ์พร้อมจะออกจำหน่าย
- สามารถจำหน่ายสินค้าผ่านการออกบูธจำหน่ายสินค้าในโครงการต่าง ๆ ตลอดจนช่องทางเฟซบุ๊กและโซเชียลมีเดียต่าง ๆ ปัจจุบันได้เพิ่มช่องทางการจำหน่ายโดยมีบริการหิ้วสินค้าไปจำหน่ายในบริษัทและหน่วยงานของเยาวชนในพื้นที่ และช่องทางการจำหน่ายผ่านแอปพลิเคชัน

๒. ความรู้ในการการทำปุ๋ยหมักและผลิตดินผสมพร้อมปลูก

นางวรรณดี ทองเกลี้ยง ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.หลัก) อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ได้มีการรวมกลุ่มสมาชิกในหมู่บ้านมาทำปุ๋ยหมักและผลิตดินผสมด้วยการใช้กาบมะพร้าวสับ เนื้อดิน ปุ๋ยคอก และใช้น้ำหมักชีวภาพ คลุกเคล้าส่วนผสมให้เข้ากัน โดยกากมะพร้าวสับจะได้มาจากในพื้นที่ ในการทำดินผสม ทางนางวรรณดี ทองเกลี้ยง ได้ใส่ใจคุณภาพของดินปลูก โดยดินปลูกของเราได้กระบวนการหมักขึ้นกอง จนกลายเป็นดินปลูกที่อุดมไปด้วยอินทรีย์วัตถุ ธาตุอาหารที่มากกว่าดินทั่วไปและไม่เข้มข้นเกินไปสำหรับการนำมาเป็นวัสดุปลูก

ผลงานและความสำเร็จ

- สามารถจำหน่ายสินค้าในโครงการต่าง ๆ ตลอดจนช่องทางเฟซบุ๊กและโซเชียลมีเดียต่าง ๆ ปัจจุบันได้เพิ่มช่องทางการจำหน่ายโดยมีบริการหิ้วสินค้าไปจำหน่ายในบริษัทและหน่วยงานของเยาวชนในพื้นที่ และช่องทางการจำหน่ายผ่านแอปพลิเคชัน
- มีการวางจำหน่ายในร้านวัสดุการเกษตร ในพื้นที่จังหวัดปัตตานีและพื้นที่อำเภอใกล้เคียง

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.)
อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

FM-7 (2014)

จากกรมการชลประทาน
ห้องปฏิบัติการโลหการพันธุกรรมข้าว บึง และสิ่งแวดล้อม
 ภาควิชาปฏิบัติการ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10000
 โทรศัพท์ 0-2561-4670, 0-2942-8104-5 ต่อ 109-110 โทรสาร 02-9428045

ข้อมูลทั่วไปของข้าว: ว่าที่ ร้อยตรีหญิง ชุมนละพันธ์ ทองละม้าย

ปีปลูก: 32

โทรศัพท์: (06) 0472316

Email: 1

ข้อมูลอื่น: ว่าที่ ร้อยตรีหญิง ชุมนละพันธ์ ทองละม้าย

ชนิดพันธุ์อย่าง: ชลประทาน

แหล่งต้นสาย:

สายพันธุ์เดิม: 5

วันที่ต้นสาย: 1

วันที่ส่งมอบ: 1

วันที่เก็บเกี่ยว: 1

ผู้ตรวจประเมินการทดสอบ: ร.ร.ร. วรวิภา วิชาญพิทักษ์

สถานที่เก็บต้นสายอย่าง: -

ผลการทดสอบ

รายการทดสอบ	หน่วย	ค่าทดสอบ	ระดับ	ผู้ทดสอบ
เมล็ด	-	7.1	เกินเกณฑ์	Thomas (1996)
ความชื้นการปลูก	กม. CaCO ₃	-	-	Woodhuff (1948)
การกระจายของธาตุอาหาร				
- พืช	(%)	90	-	Gee and Blaxter (1979)
- พืช	(%)	4	-	
- พืช	(%)	6	-	
อื่น	-	5	-	Gee and Blaxter (1979)
พืชไร่/พืช	ก/ก.	42	สูง	Walkley and Black (1934)
พืชไร่/พืชไร่	กม/ก.	304	สูงมาก	Gray and Kurtz (1945)
พืชไร่/พืชไร่	กม/ก.	260	สูงมาก	Helmeke and Sparks (1996)
พืชไร่/พืชไร่	กม/ก.	846	สูง	Suarez (1996)
พืชไร่/พืชไร่	กม/ก.	412	สูง	Suarez (1996)
พืชไร่/พืชไร่	(1.5)	1.06	ไม่สูง	Rhoades (1996)

S = พืช (1) = พืชไร่ (1) = พืชไร่ (1) = พืชไร่ (1) = พืชไร่ (1) = พืชไร่ (1) = พืชไร่ (1) = พืชไร่ (1) = พืชไร่ (1) = พืชไร่ (1)
 SC = พืชไร่/พืชไร่ (1) = พืชไร่ (1) = พืชไร่ (1) = พืชไร่ (1) = พืชไร่ (1) = พืชไร่ (1) = พืชไร่ (1) = พืชไร่ (1) = พืชไร่ (1) = พืชไร่ (1)

(ร.ร.ร. วรวิภา วิชาญพิทักษ์)
 หัวหน้างานปฏิบัติการพันธุกรรมข้าว บึง และสิ่งแวดล้อม
 ผู้รับผิดชอบการทดสอบ
 วันที่ 31/10/14

ข้อมูลการกระจายของเมล็ดพันธุ์

จากงานวิจัยเมล็ดพันธุ์ข้าวบึงและข้าวไร่ และข้าวไร่และข้าวไร่

๓. ความรู้ด้านการปลูกผักยกแคร่ “ ใช้พื้นที่น้อย ดูแลง่าย ให้ผลผลิตดี ต้นทุนต่ำ”

พื้นที่น้อยไม่ใช่ปัญหาในการปลูกผักอีกต่อไป ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่เท่าไรก็สามารถปลูกผักไว้รับประทานเองได้ แถมยังช่วยลดค่าใช้จ่าย ได้ผักปลอดสารไว้รับประทานกันเอง แถมใช้น้ำน้อย เช่น ผักสลัด กรีนโอ๊ค เรดโอ๊ค กรีนคอส คื่นช่าย กวางตุ้ง ผักชี เป็นต้น โดยจำหน่ายขายทั่วไปให้กับหน่วยงานราชการ โรงเรียน และ เอกชน หรือคนในชุมชน และทางศพก.ยังเป็นแหล่งรับซื้อผลผลิตของคนในชุมชนอีกเช่นกัน รวมถึงเปิดให้ผู้ซื้อเข้ามาเก็บเองที่สวน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงานให้กับผู้ที่สนใจ นางวรรณดี ทองเกลี้ยง กล่าวว่า “ผักยกแคร่” อีกหนึ่งวิธีการปลูกผัก เพื่อแก้ปัญหาภัยแล้ง และปัญหาน้ำท่วม ที่มักจะเจอกันในทุก ๆ ปี โดยการนำผักมาปลูกผักไว้บนแคร่ ไม่ได้ปลูกไว้บนดิน ซึ่งสามารถแก้ไขปัญหาน้ำท่วมแปลงผักได้ โดยผักที่ปลูกในแคร่ ส่วนมากจะเป็นผักกินใบ และเป็นพืชระยะสั้นที่เก็บเกี่ยวในระยะเวลาอันรวดเร็ว ที่นิยมปลูก ได้แก่ เรดโอ๊ค กรีนโอ๊ค กรีนคอส ผักกาดหอม ระยะเวลาในเก็บเกี่ยวคือ ๔๐ -๖๐ วัน ส่วนใหญ่นั้นจะใช้เป็นวัตถุดิบประกอบอาหาร ฐานเรียนรู้ด้านการปลูกผักยกแคร่ เป็นฐานเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้สนใจปลูกผักแต่พื้นที่ปลูกไม่เหมาะสมได้มีผักสดๆ ที่ปลูกไว้รับประทานเอง โดยข้อดีของการปลูกผักยกแคร่ คือ การปลูกผักยกแคร่ ใช้พื้นที่น้อย ประหยัดพื้นที่ แต่ให้ผลผลิตดี และลดปัญหาวัชพืช และศัตรูพืช ขั้นตอนการปลูก การทำแปลงผักยกแคร่ ก็ทำได้ไม่ยาก และอีกทั้งเพื่อแก้ปัญหาทางการเกษตร โดยเฉพาะพื้นที่ที่มักจะมีน้ำท่วมขังอยู่บ่อย ๆ จนทำให้เกิดความเสียหายทางการเกษตร โดยผักยกแคร่นั้น สร้างขึ้นให้มีฐานยกสูง ปลูกผักไว้บนแคร่นั้นเอง ซึ่งช่วยสร้างความสะดวกสบายในการปลูกมากขึ้น ลดการเกิดโรคพืชต่าง ๆ ที่มาจากการปลูกผักบนพื้นดิน และการปลูกผักยกแคร่ ช่วยเพิ่มผลผลิตได้ดีมาก ๆ อีกด้วย เป็นการสร้างแหล่งอาหารในครัวเรือน ลดรายจ่ายในครอบครัวได้ หรือจะปลูกเป็นอาชีพ ปลูกผักจัดจำหน่ายก็ได้กำไร

ผลงานและความสำเร็จ

- พัฒนาเป็นแปลงเรียนรู้การปลูกผักปลอดภัย โดยทางศูนย์ ศพก. ได้รับเครื่องโซล่าเซลล์จากกรมพลังงาน เพื่อนำมาใช้ต่อกับปั้มน้ำเพื่อสูบน้ำไว้สำหรับรดน้ำผักในแคร่ปลูก
- ได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร มกษ. ๙๐๐๑-๒๕๖๔ จากกรมวิชาการเกษตร

๔. ความรู้ด้านปศุสัตว์

นางวรรณดี ทองเกลี้ยง มีความรู้ในด้านการทำปศุสัตว์ ไม่ว่าจะเป็นการเลี้ยงไก่ไข่ ไก่เบตง การเลี้ยงเป็ดไข่ และการเลี้ยงปลาในบ่อดิน ต่อมาเมื่อมีโอกาสเข้าร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านปศุสัตว์ สำหรับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ทางหน่วยงานของกรมปศุสัตว์ได้รับการสนับสนุนไก่ไข่ จำนวน ๕ ตัว จากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี ปัจจุบันจำนวนไก่ไข่ และเป็ดไข่ มีจำนวนมากกว่า ๑๐ ตัวขึ้นไป ส่วนปลาที่เลี้ยงสายพันธุ์บึกอยู่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานประมงอำเภอหนองจิก

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

การดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มิได้หยุดอยู่เพียงแค่การจัดอบรมหรือถ่ายทอดความรู้เท่านั้น หากแต่มีเป้าหมายสำคัญคือ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติจริงของเกษตรกรในชุมชน ซึ่งเป็นการเปลี่ยน “ความรู้” ให้กลายเป็น “การลงมือทำ” ที่เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงในภาคเกษตรกรรม การขยายผลองค์ความรู้ของ ศพก. ถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาเกษตรกรรมในระดับชุมชน เมื่อเกษตรกรสามารถนำความรู้ไปใช้จริง และเกิดผลเชิงประจักษ์ ก็จะไปสู่การเรียนรู้แบบต่อเนื่อง สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และความยั่งยืนให้แก่เกษตรกรและชุมชนในระยะยาว

๑. ช่องทางในการขยายผลองค์ความรู้

เพื่อให้เกิดการกระจายความรู้สู่เกษตรกรในวงกว้าง ศพก. ดำเนินการผ่านช่องทางต่างๆ ดังนี้

- จัดอบรมและสาธิตในแปลงเรียนรู้ โดยใช้พื้นที่แปลงของประธานหรือเกษตรกรต้นแบบเป็นสถานที่ถ่ายทอดความรู้ เช่น เทคนิคการปลูกพืชแบบลดต้นทุน การใช้ปุ๋ยชีวภาพ หรือการปรับปรุงดิน การทำการเกษตรแบบผสมผสาน
- การฝึกปฏิบัติจริง (Workshops) ให้เกษตรกรได้ลงมือปฏิบัติจริง เช่น การหมักปุ๋ยอินทรีย์ การทำน้ำหมักชีวภาพ เพื่อเสริมทักษะและความมั่นใจในการนำไปใช้
- การเผยแพร่ผ่านกลุ่มไลน์ หรือ Facebook ชุมชน โดยการใช้เทคโนโลยีสื่อสารเพื่อขยายผลอย่างรวดเร็ว เช่น การโพสต์คลิปวิดีโอการทำเกษตร เทคนิคการดูแลพืช และการแจ้งเตือนโรคพืช
- เกษตรกรต้นแบบเป็นพี่เลี้ยงให้เกษตรกรรายอื่น คือ ส่งเสริมให้เกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จ เป็นผู้ให้คำแนะนำ ถ่ายทอดเทคนิคต่อให้กับเพื่อนบ้านหรือเครือข่ายในหมู่บ้าน

๒. เกษตรกรนำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร

เมื่อได้รับองค์ความรู้จาก ศพก. เกษตรกรสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้หลากหลายรูปแบบ เช่น

- ปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตจากการใช้ปุ๋ยเคมีมาเป็นปุ๋ยหมักชีวภาพหรือการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- นำเทคนิคการเพาะปลูกแบบลดภัย เช่น ปลูกพืชร่วม ปลูกพืชคลุมดิน มาปรับใช้เพื่อลดการใช้สารเคมี
- จัดการแปลงอย่างเป็นระบบมากขึ้น เช่น วางแผนปลูกพืชตามฤดูกาล และเลือกพันธุ์พืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
- เริ่มต้นแปรรูปผลผลิต เช่น การทำดินผสมปลูก การทำน้ำหมักชีวภาพ การแปรรูปจากข้าว เพื่อเพิ่มมูลค่า

๓. ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติ

- ลดต้นทุนการผลิต เช่น เกษตรกรที่ใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี ลดค่าใช้จ่ายได้กว่า ๓๐% ต่อบรอบการผลิต
- เพิ่มผลผลิตและคุณภาพสินค้า ตัวอย่างเช่น การใช้เทคนิคปรับปรุงดินก่อนปลูก ทำให้ผลผลิตข้าวโพดหวานมีความสม่ำเสมอ ขายได้ราคาดี
- สุขภาพของเกษตรกรและสิ่งแวดล้อมดีขึ้นลดการใช้สารเคมี ทำให้คนปลอดภัย สิ่งแวดล้อมในชุมชนดีขึ้น
- มีรายได้เสริมจากการแปรรูปหรือเปิดแปลงเรียนรู้เกษตรกรบางรายสามารถแปรรูปผลิตภัณฑ์และขายออนไลน์ หรือเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

นางวรรณดี ทองเกลี้ยง ประธาน ศพก. หลัก อำเภอหนองจิก มีการพัฒนาศูนย์เรียนรู้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยมีการบูรณาการกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

ลำดับ	หน่วยงานสนับสนุน	สนับสนุนด้าน/การให้องค์ความรู้
1	กรมพัฒนาที่ดิน	- อุปกรณ์ทำน้ำหมัก เช่น กากน้ำตาล พ.ด ต่าง ๆ ผักผลไม้ที่จะนำมาทำน้ำหมัก และซีไคกระสอบ
2	กรมประมง	- พันธุ์ปลาดุก - อาหารปลา
3	กรมปศุสัตว์	- อาหารเป็ด - อาหารไก่
4	กรมส่งเสริมการเกษตร	- ให้องค์ความรู้ในการผสมดินปลูก การปลูกพืชต่างๆ - สนับสนุนชีวภัณฑ์ในการกำจัดแมลงศัตรูพืช - สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ - สนับสนุนปัจจัยการผลิต
5	ศูนย์วิจัยข้าวปัตตานี	- เมล็ดพันธุ์ข้าว

ลำดับ	หน่วยงานสนับสนุน	- สนับสนุนด้าน/การให้องค์ความรู้
6	กรมวิชาการเกษตร	- ให้องค์ความรู้ในการขอ GAP - สนับสนุนชีวภัณฑ์ในการกำจัดแมลงศัตรูพืช
7	กระทรวงพลังงาน	- เครื่องสูบน้ำดึงน้ำจากโซล่าเซลล์ - ตู้บพลังงานแสงอาทิตย์
8	ธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตร	- จัดตั้งโครงการชุมชนอุดมสุข
9	กรมชลประทาน	- ให้องค์ความรู้ในเรื่องการจัดการน้ำ
10	หน่วยงานทหาร	- แจกพันธุ์ผัก - พันธุ์ต้นไม้ - พันธุ์ไก่ไข่ - พันธุ์เป็ด
11	กรมการพัฒนาชุมชน	- จัดกิจกรรมเอามื้อ

การให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ

นางวรรณดี ทองเกลี้ยง ให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา รวมทั้งหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ทั้งการเข้าร่วมการอบรม การเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ เป็นแหล่งเรียนรู้ และเป็นฐานเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น

ที่	กิจกรรม	หน่วยงานภาคีเครือข่าย
๑	- ให้การต้อนรับ ว่าที่ร้อยตรีไพเจน มากสุวรรณ ผู้ตรวจราชการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - ร่วมจัดนิทรรศการงาน Field Day (ฟิวดีย์) วันถ่ายทอด เทคโนโลยี เพื่อการเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่	กรมส่งเสริมการเกษตร

๒	- เข้ารับการอบรมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อใช้ในการเกษตรให้ได้คุณภาพ ตามโครงการรณรงค์เพื่อน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง - อบรมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน - อบรมในเรื่องการทำปุ๋ยหมักจากผลไม้	กรมพัฒนาที่ดิน
๓	เข้ารับการอบรมในเรื่องการเลี้ยงปลาในบ่อดิน	กรมประมง
๔	เข้ารับการอบรมเรื่องการผลิตข้าว	กรมการข้าว
๕	ร่วมอบรมและให้ความรู้การทำบัญชี	กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
๖	- เป็นประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำ - ประชุมเรื่องบริหารจัดการน้ำในฤดูปลูกข้าว - ร่วมพัฒนาคลอง ตำบลอนรัก อำเภอหนองจิก	กรมชลประทาน
๗	- อบรมการจัดการกองทุนหมู่บ้าน กองทุนออมทรัพย์ - นำเกษตรกรมาศึกษาดูงาน “เกษตรปราณีต” ๔ รุ่น รุ่นละ ๓๐ คน	กรมพัฒนาชุมชน
๘	เป็นแหล่งเรียนรู้ให้เด็กนักเรียนมาทำวิจัยในเรื่องข้าว การปลูกผัก เกษตรทฤษฎีใหม่ รวมถึงการแปรรูปจากแป้งข้าว นำมาทำเป็นเส้นขนมจีน เป็นต้น	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
๙	- ร่วมออกบูธแสดงผลงาน โครงการ U๒T ขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมฐานรากหลังโควิดด้วยเศรษฐกิจ BCG	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
๑๐	อบรมการเพิ่มศักยภาพเกษตรกรในพื้นที่ในการสร้างรายได้	หน่วยพัฒนาการที่ ๔๔ กองทัพบก
๑๑	- อบรมในเรื่องของการส่งเสริมอาชีพ - อบรมเรื่องการลดต้นทุน	องค์การบริหารส่วนตำบล
๑๒	ทางหน่วยงานเข้ามาเยี่ยมติดตามกลุ่มอาชีพ ให้ความรู้เรื่อง การจัดการสวนมะพร้าว การแปรรูปมะพร้าว	ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
๑๓	- อบรมการปลูกพืชฤดูแล้ง เช่น การปลูกข้าวโพด การปลูกถั่วเขียว - ทางหน่วยงานเข้ามาทำแปลงทดลองในแปลงมะพร้าว	กรมวิชาการเกษตร

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

ประธานคณะกรรมการ ศพก. มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศูนย์ฯ ให้ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมความรู้และเทคโนโลยีทางการเกษตรให้กับเกษตรกรในพื้นที่ โดยทำหน้าที่เป็นผู้นำในการวางแผน ประสานงาน ขับเคลื่อน และติดตามผลการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย

หน้าที่และบทบาทของประธาน ศพก.

๑. วางแผนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
 - จัดประชุมร่วมกับคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. เพื่อกำหนดแผนกิจกรรมประจำปี เช่น การอบรม การสาธิต หรือกิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี
 - กำหนดแนวทางการพัฒนาองค์ความรู้ให้เหมาะสมกับบริบทในพื้นที่
๒. เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
 - เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น สาธิตวิธีการปลูกพืชแบบลดต้นทุน หรือการเลี้ยงสัตว์แบบปลอดภัย การใช้เทคโนโลยีทางการเกษตร
 - เชิญวิทยากรภายนอกหรือเกษตรกรต้นแบบมาให้ความรู้เพิ่มเติมแก่สมาชิก
 - เป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานภาคีทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน
๓. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - ติดต่อประสานกับสำนักงานเกษตรอำเภอ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน หรือมหาวิทยาลัย เพื่อขอรับการสนับสนุนวิชาการและงบประมาณ
 - สร้างเครือข่ายกับ ศพก. อื่นๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และนวัตกรรมทางการเกษตร
๔. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
 - รายงานผลการดำเนินกิจกรรมต่อหน่วยงานที่กำกับดูแล เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัดหรืออำเภอ
 - รวบรวมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากเกษตรกรเพื่อนำไปปรับปรุงแผนงาน
๕. เป็นแบบอย่างในการทำเกษตรที่มีประสิทธิภาพ
 - นำแนวทางการเกษตรสมัยใหม่ เช่น เกษตรอินทรีย์ การใช้ปุ๋ยชีวภาพ หรือระบบน้ำหยด มาใช้ในแปลงของตนเองและเปิดให้เกษตรกรเข้าเยี่ยมชม
 - ส่งเสริมแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และการพัฒนาเกษตรอย่างยั่งยืน
๖. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน
 - เปิดโอกาสให้เกษตรกรในพื้นที่เข้ามาเป็นสมาชิกและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์ฯ
 - จัดเวทีให้ชาวบ้านร่วมเสนอปัญหาและแนวทางแก้ไขร่วมกัน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

การดำเนินงานในฐานะศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร นับเป็นอีกหนึ่งบทบาทที่สร้างความภาคภูมิใจอย่างยิ่ง เพราะการมีส่วนร่วมสำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในชุมชน ผ่านการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์จริง และเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการทำเกษตร ศูนย์เรียนรู้แห่งนี้ไม่ได้เป็นเพียงสถานที่ให้ความรู้เท่านั้น แต่ยังเป็นเวทีให้เกษตรกรได้เรียนรู้ร่วมกัน ฝึกฝนทักษะ และทดลองปฏิบัติจริงด้วยแนวทางเกษตรที่มีประสิทธิภาพ ประหยัดต้นทุน และสามารถสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด การส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าใจการวางแผนการผลิต การจัดการน้ำ การใช้ปุ๋ยอย่างเหมาะสม รวมถึงการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า ล้วนเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจสำคัญที่ศูนย์ฯ ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ความสำเร็จในการขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตร ไม่ได้เกิดจากศูนย์ฯ เพียงลำพัง แต่เกิดจากความร่วมมือของเกษตรกรในพื้นที่ หน่วยงานภาครัฐ และภาคีเครือข่ายที่เข้ามาเสริมองค์ความรู้และสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง การที่ชุมชนมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ การเกษตรมีความยั่งยืน และเยาวชนหันกลับมาสนใจการทำเกษตรมากขึ้น ล้วนเป็นผลลัพธ์ที่น่าภูมิใจจากความมุ่งมั่นร่วมกัน ด้วยเหตุนี้ การได้เป็นส่วนหนึ่งของศูนย์เรียนรู้ จึงไม่ใช่เพียงบทบาทเชิงหน้าที่ แต่เป็นพันธกิจที่มาจากหัวใจ ความภูมิใจจึงไม่ได้อยู่แค่ผลผลิตที่เพิ่มขึ้น แต่อยู่ที่การได้เห็นรอยยิ้มของชาวบ้าน ความมั่นคงของครอบครัวเกษตรกร และอนาคตของชุมชนที่ก้าวไปด้วยกันอย่างมั่นคงและยั่งยืน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการของนางวรรณดี ทองเกลี้ยง ในฐานะที่เป็นประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและเป็นกลไกที่ขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรอย่างมีระบบ ดังนี้

- เป็นตัวแทนของเกษตรกร ในการเชื่อมโยงกับหน่วยงานราชการ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ รวมถึงหน่วยงานราชการส่วนอื่น ๆ
- กำหนดทิศทางการพัฒนา การผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- เป็นวิทยากรให้กับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ
- จัดกิจกรรม ถ่ายทอดความรู้ ฝึกอบรม ทดลองแปลงเรียนรู้
- จัดทำแผนพัฒนา ศูนย์และผลักดันให้เกิดการนำไปใช้จริงในแปลงเกษตรของชุมชน

และในส่วนของความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบ ไม่เป็นทางการ คือ เป็นที่ยอมรับจากคนในชุมชน ในฐานะ ประธาน ศพก. ก็อาจมีบทบาทไม่เป็นทางการเช่นกัน เช่น

- เป็นพี่เลี้ยงหรือที่ปรึกษาให้เกษตรกรรุ่นใหม่ หรือผู้ที่มีปัญหาในการผลิตการจัดการแปลง
- เป็น “ผู้นำทางความคิด” ให้ชุมชนเปลี่ยนแนวคิดไปสู่การทำเกษตรแบบยั่งยืน
- มีความน่าเชื่อถือในเรื่องจริยธรรม ความเสียสละ ความซื่อสัตย์
- เป็นคนที่ “ลงมือทำให้เห็น” ก่อนชักชวนให้คนอื่นทำตาม

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ไม่ได้เป็นเพียงแค่แหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรกรรมเท่านั้น แต่ยังเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาและขับเคลื่อนชุมชน เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้การผลิตสินค้าเกษตรในชุมชน และให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรในพื้นที่ได้ โดยได้เรียนรู้จากของจริงและสามารถนำไปปฏิบัติได้โดยมีหลักสูตรการเรียนรู้ ฐานการเรียนรู้ และการบริการข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอหนองจิก ซึ่งมีความหลากหลายทั้งด้านทรัพยากร สภาพภูมิสังคม และวัฒนธรรม การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวมของ ศพก. ที่มีในพื้นที่นี้ มีอยู่หลายด้าน ได้แก่

๑. เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรกรรมที่เข้าถึงได้จริง ศพก. ทำหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตรที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งในเรื่องการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การประมง และการแปรรูปผลผลิต เป็นการเรียนรู้จาก "เกษตรกรตัวจริง" ที่ประสบความสำเร็จ และสามารถให้คำแนะนำในเชิงปฏิบัติได้จริง

๒. ส่งเสริมการพึ่งพาตนเองและพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน ด้วยการส่งเสริมการผลิตแบบลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร ทำให้เกษตรกรในพื้นที่มีรายได้ที่มั่นคงขึ้น เกิดความภาคภูมิใจในอาชีพ และลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก

๓. เป็นต้นแบบของการจัดการที่ดี ศพก. เป็นศูนย์กลางของการวางแผนการผลิตที่สอดคล้องกับทรัพยากรในพื้นที่ ทั้งในแง่การบริหารจัดการน้ำ ดิน และปัจจัยการผลิตอื่น ๆ เป็นต้นแบบให้ชุมชนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่ของตนเองได้อย่างเหมาะสม

๔. เสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายเกษตรกร ศพก. เปิดโอกาสให้เกษตรกรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกิดเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน และเกิดการทำงานแบบมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ ภาคประชาชน และภาควิชาการ

๕. สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนไม่เพียงแต่เกษตรกร แต่เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปก็สามารถมาเรียนรู้ ฝึกฝน และทดลองปฏิบัติจริงในพื้นที่ของ ศพก. ได้ ถือเป็นการปลูกฝังแนวความคิดการทำเกษตรอย่างยั่งยืนให้กับคนรุ่นใหม่

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ในการทำงานของนางวรรณดี ทองเกลี้ยง ตลอดการทำงาน การลงมือทำในด้านการเกษตรได้มีข้อคิดเตือนใจเสมอและนำไปบอกกล่าวให้กับลูกหลานคือ “กล้าเสี่ยง กล้าลอง ต่อยอด สร้างรายได้” ทำให้ทุกการทำเกษตรในทุกวันนี้นางวรรณดี ทองเกลี้ยง กล้าที่จะลองทำการเกษตรในรูปแบบต่างๆที่คนอื่นไม่คิดจะทำ และหลักประจำศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตร “เราพร้อมเดินเคียงข้างพี่น้องเกษตรกร เพื่อเกษตรกรที่ ยั่งยืน”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑. นางสาวพิมพ์ชนก เพชรสลัศรี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
๒. นางสาวฟาติมะฮ์ มะซาลี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๓. นางสาววันทนี อูสมันบาฮา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๔. นางยุวรี พันศรี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

๒.๑ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตั้งแต่ เดือนมิถุนายน ๒๕๖๘ ถึง เดือนสิงหาคม ๒๕๖๘ โดยรวบรวมข้อมูลได้ ดังนี้

๑. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Questionnaires) เป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วยคำถามทั้งลักษณะคำถามปลายปิด (Closed-Ended Question) และคำถามปลายเปิด (Opened-Ended Question) แบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่

- ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ
- ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
- ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๒.๓ กระบวนการถอดบทเรียน

๑ เตรียมความพร้อม

- กำหนดวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ (เช่น เรียนรู้วิธีการทำเกษตรแบบยั่งยืน, ปัญหาในการทำเกษตร, ความรู้ดั้งเดิม ฯลฯ)

- คัดเลือกกลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย

- เตรียมคำถามหรือหัวข้อ

๒ เก็บข้อมูล (การสัมภาษณ์)

- ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

- บันทึกเสียงหรือจดบันทึกประกอบ

- สร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง เพื่อให้เกษตรกรเปิดเผยข้อมูล

๓ ถอดเทป/ถอดข้อความ

- นำเสียงหรือบันทึกมาแปลงเป็นข้อความ
- แยกเป็นประเด็นตามหัวข้อต่าง ๆ จากแบบสัมภาษณ์

๔ วิเคราะห์ข้อมูล

- ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูลในส่วนต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน

๕ นำเสนอผล

- จัดทำรายงาน / Infographic
- นำไปถ่ายทอดต่อให้เกษตรกรกลุ่มอื่นเรียนรู้

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

ปัญหา / อุปสรรคในการดำเนินการถอดบทเรียน

๑. เวลาจำกัดของทั้งเจ้าหน้าที่และเกษตรกรทำให้จัดหาเวลาร่วมถอดบทเรียนได้ยาก

ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการถอดบทเรียน

๑. ควรจัดเวิร์กช็อปให้ความรู้เรื่องการถอดบทเรียนทั้งเชิงกระบวนการ เทคนิคการตั้งคำถาม และการวิเคราะห์ข้อมูล
๒. ใช้เครื่องมือช่วย เช่น แผนผังความคิดเพื่อช่วยให้มองเห็นภาพรวมของประสบการณ์ได้ง่ายขึ้น
๓. เน้นการถอดบทเรียนแบบมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนในการวิเคราะห์และสรุป เพื่อความเข้าใจที่หลากหลาย

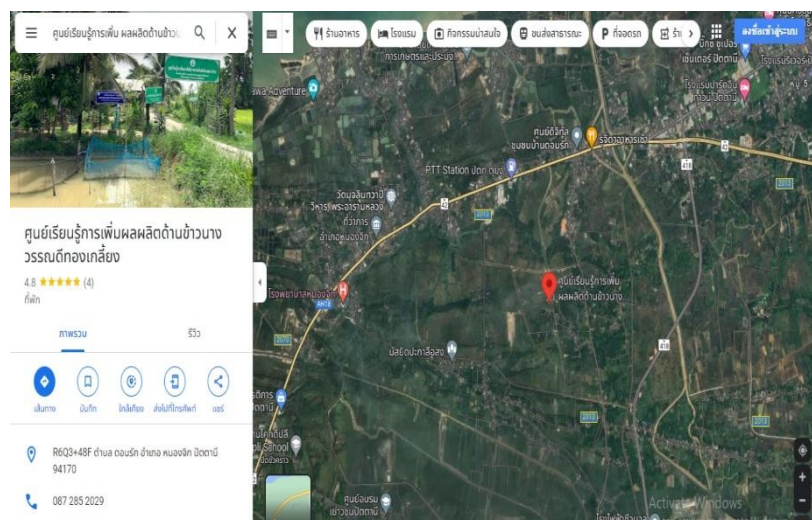
ภาคผนวก

แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

๑. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (หลัก)

แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอหนองจิก

ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.หลัก) ตำบลดอนรัก อำเภอหนองจิก

ข้อมูลพื้นฐาน

ชื่อกลุ่ม : วิสาหกิจชุมชนข้าวกล้องหอมมะลิแดงท่าด่าน

ที่ทำการศูนย์ : เลขที่ ๓๒/๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลอนรัก อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

พิกัดกลุ่ม : X : ๗๔๓๕๐๔ Y : ๗๕๖๓๘๓ Zone ๔๗

Latitude ๖.๘๓๗๘๓๙๓๘ Longitude ๑๐๑.๒๐๓๓๖๓

๒. สิ่งอำนวยความสะดวกในการถ่ายทอดความรู้

๒.๑ ศาลาเรียนรู้

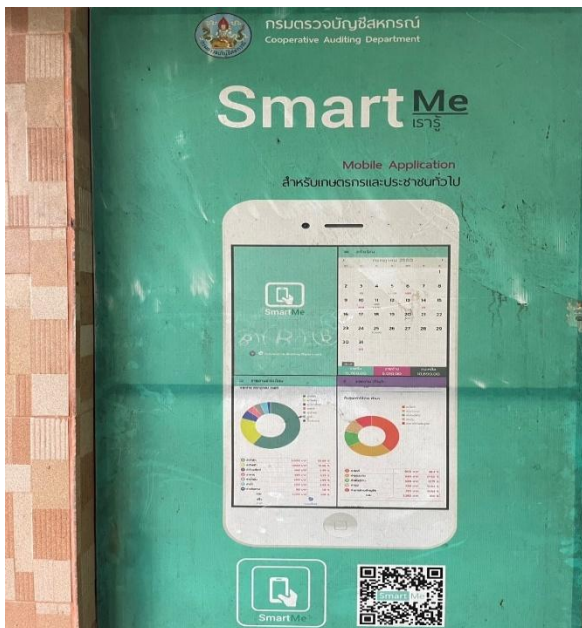
สถานที่ในการจัดประชุมเครือข่าย การประชุม หรือสถานที่แลกเปลี่ยนข้อมูลรวมทั้งเป็นแหล่งจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร ศาลาเรียนรู้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอหนองจิก มีบริเวณกว้าง อากาศถ่ายเทสะดวก มีความพร้อมในเรื่องของสถานที่

ภาพที่ ๒ ศาลาเรียนรู้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอหนองจิก

๒.๒ ข้อมูลประจำศูนย์เรียนรู้

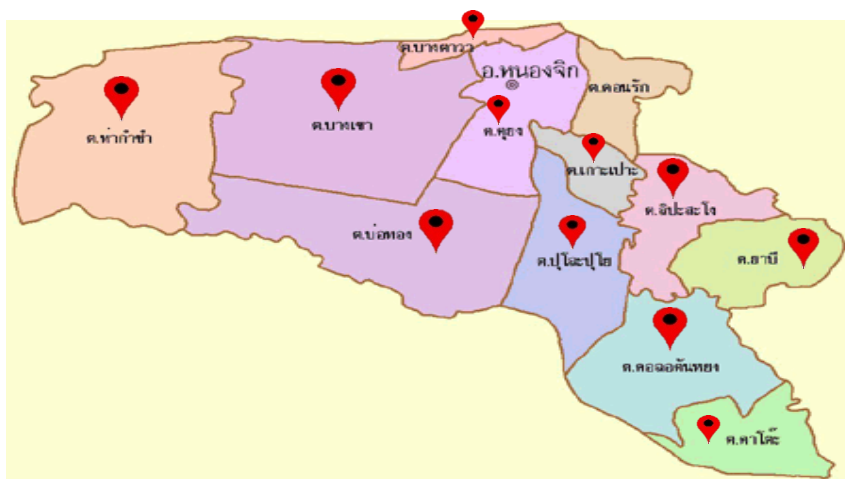
ศพก.หลัก อำเภอหนองจิก มีข้อมูลประจำศูนย์เรียนรู้ฯ ในด้านต่างๆ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้
ผู้สนใจมาศึกษา เช่น ข้อมูลเครือข่ายเกษตรกรต้นแบบ เครือข่าย ศพก. ข้อมูลด้านการจัดทำบัญชี เป็นต้น

ภาพที่ ๓ ข้อมูลศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอหนองจิก (เครือข่าย)

๓. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (เครือข่าย)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอหนองจิก มี ศพก.เครือข่าย จำนวน ๑๑ ศูนย์ ตั้งอยู่ในตำบล จำนวน ๑๑ ตำบล ดังนี้

ภาพที่ ๔ แผนที่แสดงที่ตั้งเครือข่ายของศูนย์เรียนรู้ อำเภอหนองจิก

ตารางที่ ๑ ข้อมูลศูนย์ฯ เครือข่าย ของ ศพก.อำเภอหนองจิก

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	กิจกรรมของศูนย์	หมู่	ตำบล
๑	ศพก.เครือข่ายตำบลเกาะเปาะ (ปาล์มน้ำมัน)	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	๓	เกาะเปาะ
๒	ศพก.เครือข่ายตำบลยาบี	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง / เกษตรทฤษฎีใหม่ / เกษตรผสมผสาน	๖	ยาบี
๓	ศพก.เครือข่ายตำบลบางตาหลวง	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๑	บางตาหลวง
๔	ศพก.เครือข่ายตำบลตุง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง / เกษตรทฤษฎีใหม่ / เกษตรผสมผสาน	๑	ตุง
๕	ศพก.เครือข่ายตำบลบางเขา	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง / เกษตรทฤษฎีใหม่ / เกษตรผสมผสาน	๔	บางเขา

๖	ศพก.เครือข่ายตำบลบ่อทอง (เห็ดฟาง)	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง / เกษตรทฤษฎีใหม่ / เกษตรผสมผสาน	๗	บ่อทอง
๗	ศพก.เครือข่ายตำบลเกาะเปาะ (ปาล์มน้ำมัน)	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	๙	บุโละบูโย
๘	ศพก.เครือข่ายตำบลท่ากำชำ (แตงโม)	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๗	ท่ากำชำ
๙	ศพก.เครือข่ายตำบลดาโต๊ะ	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ศูนย์ข้าวชุมชน	๑	ดาโต๊ะ
๑๐	ศพก.เครือข่ายตำบลลิปะสะโง (ปาล์มน้ำมัน)	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง / เกษตรทฤษฎีใหม่ / เกษตรผสมผสาน	๒	ลิปะสะโง
๑๑	ศพก.เครือข่ายตำบลคอลอตันหยง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง / เกษตรทฤษฎีใหม่ / เกษตรผสมผสาน	๖	คอลอตันหยง

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี มีการเชื่อมโยงการดำเนินงานกับกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ทั้งหมด ๑๕ แปลง โดยมีกลุ่มนาข้าวแปลงใหญ่ ๔ แปลง กลุ่มแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ๓ แปลง กลุ่มแปลงผักแปลงใหญ่ ๓ แปลง กลุ่มแปลงใหญ่มะพร้าว ๓ แปลง กลุ่มแปลงใหญ่ยางพารา ๒ แปลง รายละเอียดดังนี้

กลุ่มผักแปลงใหญ่ มี ๓ ตำบล ได้แก่ ตำบลลิปะสะโง ตำบลบางเขา และตำบลบ่อทอง

๑. กลุ่มแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน มี ๓ ตำบล ได้แก่ ตำบลเกาะเปาะ ตำบลบุโละบูโย และตำบลลิปะสะโง

๒. กลุ่มแปลงใหญ่มะพร้าว มี ๒ ตำบล ได้แก่ ตำบลดอนรัก และตำบลท่ากำชำ

๓. กลุ่มแปลงใหญ่ข้าว มี ๔ ตำบล ได้แก่ ตำบลตุงยง ตำบลดอนรัก ตำบลดาโต๊ะ และตำบลบ่อทอง

๔. กลุ่มแปลงใหญ่ยางพารา มี ๒ ตำบล ได้แก่ ตำบลยาปี ตำบลคอลอตันหยง

๔. ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก.อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

๑. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพแปลงใหญ่ยางพารา อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

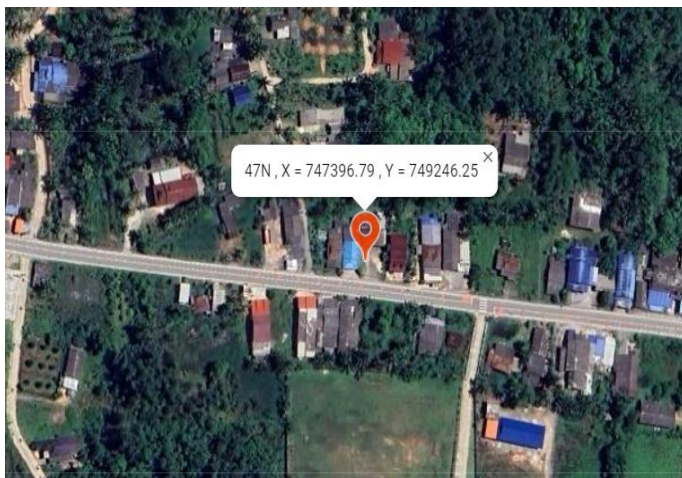
ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน

สินค้าหลัก : ยางพารา

สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ ๔ ตำบลยาปี อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

พิกัด : X : ๗๔๗๓๙๖.๗๙ , Y : ๗๔๙๒๔๖.๒๕ Zone ๔๗

แผนที่ดัดแปลง

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายมะยาโกะ สะอง

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๖-๒๙๒๘๔๐๑

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : แปลงเรียนรู้การจัดการสวนยางพาราอย่างเหมาะสม

การนำไปใช้ประโยชน์ : การปลูกพืชเสริมรายได้ในสวนยางพาราและการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินอย่างมีประสิทธิภาพ

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มา

๒. การผสมปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๓. การปลูกพืชเสริมรายได้ในสวนยางพารา

๔. การกรีดยางตามหลักวิชาการ

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มา

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การผสมปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การปลูกพืชเสริมรายได้ในสวนยางพารา

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ การกรีดยางตามหลักวิชาการ

๒. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานตำบลคลองตันหยง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

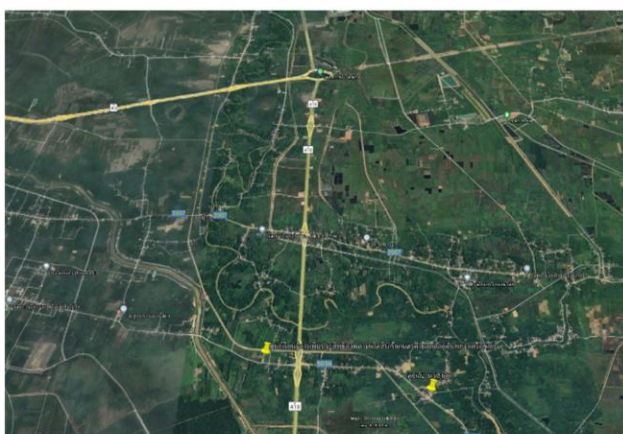
สินค้าหลัก : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง,เกษตรผสมผสาน

สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ ๖ ตำบลคลองตันหยง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

พิกัด : Latitude ๖.๗๖๒๒๐๘ Longitude ๑๐๑.๒๑๖๐๒๗.

$x = ๗๔๔๔๔.๐๗, y = ๗๔๘๐๑๙.๘๓$: Zone ๔๗

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นางกชพรรณ แก้วขาว

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๖-๒๘๘๖๓๒๖

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย:

การทำเกษตรแบบผสมผสานตามแนวหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการผลิตพืชผักปลอดภัยจากสารพิษ ส่งเสริมการปลูกมะพร้าว น้ำหอม การเลี้ยงปลาในบ่อดิน และการเพาะชำกล้าไม้ ตลอดจนการใช้วัตถุดิบที่มีในศูนย์เรียนรู้และในชุมชนในการทำปุ๋ยหมัก การทำสมุนไพรไล่แมลงจากพืชที่มีในท้องถิ่น หมุนเวียนการใช้ทรัพยากรที่มีในพื้นที่อย่างรู้คุณค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดต้นทุนและการเพิ่มผลผลิต ก่อให้เกิดรายได้ และลดรายจ่าย

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารจัดการพื้นที่การเกษตรแบบเกษตรผสมผสาน (ปลูกพืชผัก ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชสมุนไพร ไม้ดอกไม้ประดับและการประมงน้ำจืด) ให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้วยการจัดตั้งเป็นฟาร์มชุมชน เพื่อส่งเสริมให้คนที่มีในชุมชนมีอาชีพ สามารถสร้างรายได้และลดรายจ่ายให้แก่ครัวเรือนเกษตรกร รวมถึงเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรให้กับคนทั้งในและนอกพื้นที่

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. การทำเกษตรแบบพอเพียงเพิ่มรายได้ลดรายจ่าย
๒. การปลูกพืชผักปลอดสารพิษ

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๑ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์และ สารชีวภัณฑ์และสารไล่แมลง

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๒ การปลูกพืชผักปลอดสารพิษและเพาะชำกล้าไม้

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๓ การปลูกมะพร้าว น้ำหอมเสริมรายได้

ฐานเรียนรู้ที่ ๔ : การเลี้ยงปลาในบ่อดิน

แปลงเรียนรู้ :

๓. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรพืชผักบางเขา อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

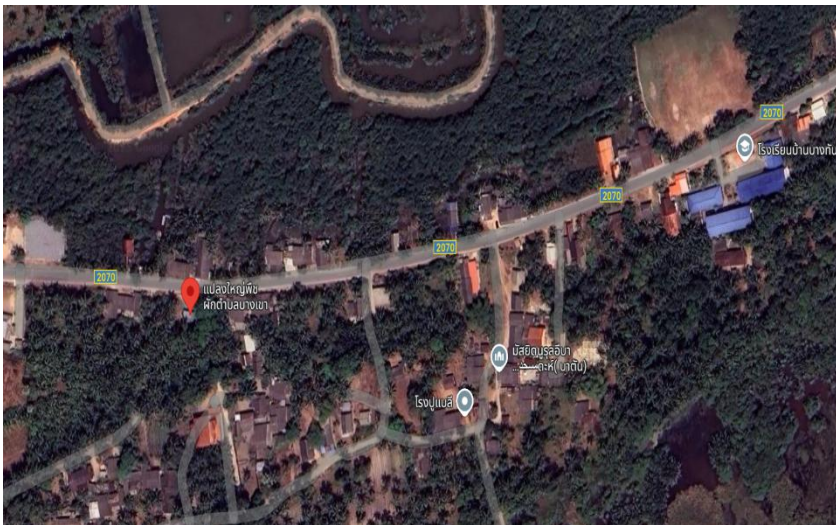
ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน

สินค้าหลัก : พืชผัก

สถานที่ตั้งศูนย์เครือข่าย : เลขที่ ๔๗ หมู่ที่ ๓ ตำบล บางเขา อำเภอหนองจิก จังหวัด ปัตตานี

พิกัด : Latitude - Longitude - X ๗๓๑๒๕๐ Y ๗๕๕๔๑๑ Zone ๔๗

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายดิน หะยิมะแซ อายุ ๔๘ ปี (ณ วันที่ให้ข้อมูล)

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ ๔๗ หมู่ที่ ๓ ตำบล บางเขา อำเภอหนองจิก จังหวัด ปัตตานี

เบอร์โทรศัพท์: ๐๘๑-๙๕๕๗๗๙๗

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การใช้เทคโนโลยีชีวภาพทางดินโดยการใช้จุลินทรีย์

การนำไปใช้ประโยชน์ : การนำจุลินทรีย์มาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพดิน เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน ควบคุมศัตรูพืชและโรคพืช และรักษาสิ่งแวดล้อม จุลินทรีย์มีบทบาทสำคัญในการหมุนเวียนธาตุอาหารในดิน ย่อยสลายสารอินทรีย์ เพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารพืช และควบคุมศัตรูพืช

หลักสูตรการเรียนรู้ : 1. การลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

2. การอนุรักษ์ดินและน้ำการใช้น้ำอย่างมีคุณค่า

3. การจัดการศัตรูพืชโดยไม่ใช้สารเคมี

4. ปลูกผักยกแคร่ปลอดสาร

ฐานการเรียนรู้ ที่ 1 ปุ๋ยหมักน้ำหมักดินปลูก

ฐานการเรียนรู้ ที่ 2 การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช

ฐานการเรียนรู้ ที่ 3 การปลูกผักยกแคร่

ฐานการเรียนรู้ ที่ 4 อนุรักษ์ดินน้ำ

แปลงเรียนรู้

๔. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชผักตำบลลิปะสะโง อำเภอนาทองจิก จังหวัดปัตตานี
ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชผัก
สินค้าหลัก : ข้าวโพดหวาน
สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ ๑ ตำบลลิปะสะโง อำเภอนาทองจิก จังหวัดปัตตานี
พิกัด : X : ๗๔๗๖๖๙ , Y : ๗๕๓๘๓๗ Zone ๔๗
แผนที่ที่ดัดแปลง

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายมะฮูเซ็ง มูซอ

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๗-๒๙๗๔๓๖๒

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : แปลงเรียนรู้การจัดการศัตรูพืชอย่างเหมาะสม

การนำไปใช้ประโยชน์ : การจัดการศัตรูพืชอย่างเหมาะสมและการเพิ่มผลผลิตผักอย่างมีประสิทธิภาพ

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

๒. การผลิตสารชีวภัณฑ์

๓. การผลิตปุ๋ยน้ำหมัก

๔. การใช้ระบบน้ำในแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การผลิตสารชีวภัณฑ์

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การผลิตปุ๋ยน้ำหมัก

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ การใช้ระบบน้ำในแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานตำบลคลองตันหยง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

สินค้าหลัก : ข้าว

สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ ๔ ตำบลดาโต๊ะ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

พิกัด : Latitude ๖.๗๑๔๙๐๐ Longitude ๑๐๑.๒๔๑๖๖๔ x = ๗๕๐๐๓๔, y = ๗๔๓๐๕๕: Zone ๔๗

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายอับดุลเลาะ กอและ

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๖-๒๘๘๖๓๒๖

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย: เทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มคุณภาพการผลิตข้าวโดยการใช้ปุ๋ย
ผสมใช้เอง การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

การนำไปใช้ประโยชน์ : เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มคุณภาพผลผลิตข้าว ช่วยในการเพิ่มรายได้
และลดรายจ่ายแก่ครัวเรือนเกษตรกร

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. การจัดการดินและปุ๋ย
๒. การป้องกันกำจัดศัตรูข้าวแบบผสมผสาน
๓. การแปรรูปผลผลิตข้าว
๔. การปลูกพืชหลังนาเสริมรายได้

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๑ การจัดการดินและปุ๋ย

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๒ การป้องกันกำจัดศัตรูข้าวแบบผสมผสาน

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๓ การแปรรูปเพิ่มมูลค่าการผลิตข้าว

ฐานเรียนรู้ที่ ๔ : การปลูกพืชหลังนาเสริมรายได้

แปลงเรียนรู้ :

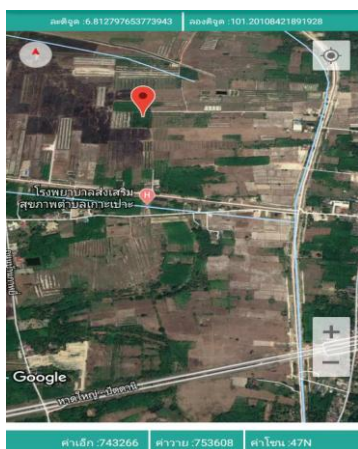
๖. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.ขยาย)

สินค้าหลัก : ปาล์มน้ำมัน , กิจกรรมเสริมรายได้ในสวนปาล์มน้ำมัน

สถานที่ตั้ง: หมู่ที่ ๓ ตำบลเกาะเปาะ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

พิกัด : x ๗๔๒๕๕๐ y ๗๕๕๒๒๕ Zone ๔๗

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายป้อราเฮง อาแว

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๙๒๙๙๔๑๐๖

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย: เป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปาล์มน้ำมัน การจัดการสวนปาล์มน้ำมันอย่างมีประสิทธิภาพมีผลผลิตมากที่สุด ใช้พื้นที่ได้อย่างมีคุณค่า มีกิจกรรมเสริมรายได้ในสวนปาล์มน้ำมัน จากการเลี้ยงแพะ เลี้ยงผึ้งชันโรง เลี้ยงปลา ในสวนปาล์ม

การนำไปใช้ประโยชน์ : การจัดการพื้นที่ในสวนปาล์มน้ำมันอย่างมีประสิทธิภาพ

- หลักสูตรการเรียนรู้ :
๑. การจัดการสวนปาล์มน้ำมัน
 ๒. การลดต้นทุนการผลิตโดยการผลิตปุ๋ยอินทรีย์
 ๓. การเพิ่มผลผลิต การจัดการน้ำ และการใช้ปุ๋ย
 ๔. กิจกรรมเสริมรายได้ในสวนปาล์มน้ำมัน
 ๕. การใช้ผลิตผลในสวนปาล์มให้เกิดประโยชน์

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๑ การจัดการสวนปาล์มน้ำมันให้เกิดประสิทธิภาพ

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๒ การลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ , ปุ๋ยน้ำชีวภาพ

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๓ การเพิ่มผลผลิต การจัดการน้ำ และการใช้ปุ๋ย

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๔ กิจกรรมเสริมรายได้ในสวนปาล์มน้ำมัน

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๕ การใช้ผลผลิตในสวนปาล์มให้เกิดประโยชน์

แปลงเรียนรู้

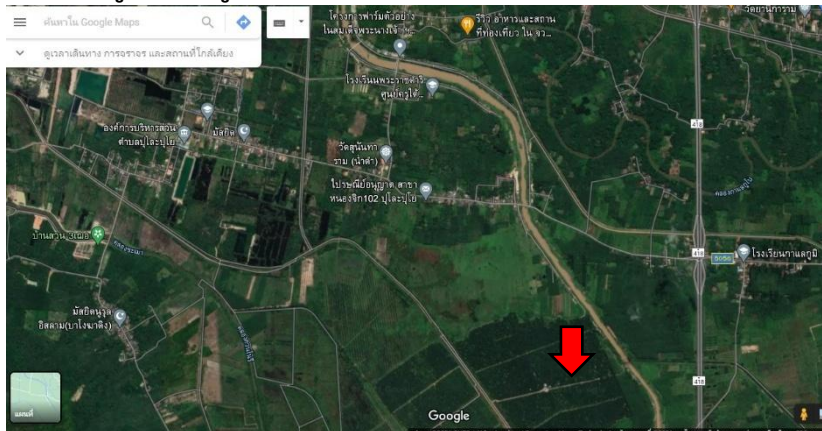
๗. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.ขยาย)

สินค้าหลัก : ปาล์มน้ำมัน , กิจกรรมเสริมรายได้ในสวนปาล์มน้ำมัน

สถานที่ตั้ง: หมู่ที่ ๙ ตำบลบุโละบูโย อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

พิกัด : x ๗๔๔๒๘๒ y ๗๔๗๐๑๕ Zone ๔๗

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายพนพล อธิเกิด

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๙-๘๑๑๕๓๑๕

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย: เป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปาล์มน้ำมัน การจัดการสวนปาล์มน้ำมันอย่างมีประสิทธิภาพมีผลผลิตมากที่สุด ใช้พื้นที่ได้อย่างมีคุณค่า มีกิจกรรมเสริมรายได้ในสวนปาล์มน้ำมัน จากการเลี้ยงวัว เลี้ยงผึ้งชันโรง เลี้ยงปลา ในสวนปาล์ม

การนำไปใช้ประโยชน์ : การจัดการพื้นที่ในสวนปาล์มน้ำมันอย่างมีประสิทธิภาพ

- หลักสูตรการเรียนรู้ :
๑. การจัดการสวนปาล์มน้ำมัน
 ๒. การลดต้นทุนการผลิตโดยการผลิตปุ๋ยอินทรีย์
 ๓. การเพิ่มผลผลิต การจัดการน้ำ และการใช้ปุ๋ย
 ๔. กิจกรรมเสริมรายได้ในสวนปาล์มน้ำมัน
 ๕. การใช้ผลิตผลในสวนปาล์มให้เกิดประโยชน์

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๑ การจัดการสวนปาล์มน้ำมันให้เกิดประสิทธิภาพ

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๒ การลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ , ปุ๋ยน้ำชีวภาพ

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๓ การเพิ่มผลผลิต การจัดการน้ำ และการใช้ปุ๋ย

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๔ กิจกรรมเสริมรายได้ในสวนปาล์มน้ำมัน

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๕ การใช้ผลผลิตในสวนปาล์มให้เกิดประโยชน์

แปลงเรียนรู้

๘. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.ขยาย) อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน

สินค้าหลัก : พืชผัก

สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ ๗ ตำบลบ่อทอง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

พิกัด : X = ๗๓๕๐๙๔ Y = ๗๕๑๔๑๒ Zone ๔๗

แผนที่ดัดแปลง :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นางสาวพิศ วรรณบุรี

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๙๘-๐๑๖๐๘๙๗

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย:

การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ การเพาะเห็ดฟางจากทะลายปาล์ม เทคโนโลยีการให้น้ำในแปลงปลูก

การนำไปใช้ประโยชน์ : การนำวัสดุเหลือใช้(ทะลายปาล์ม)มาสร้างมูลค่าเพิ่มในการเป็นวัตถุดิบเพาะเห็ด
การผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. การปลูกพืชปลอดภัยจากสารพิษ เทคโนโลยีการให้น้ำ

๒. การทำปุ๋ยหมัก

๓. การเพาะเห็ดฟาง

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๑ การปลูกผักปลอดสารพิษ

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๒ การทำปุ๋ยหมักจากทะลายปาล์ม

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๓ การเพาะเห็ดฟาง

แปลงเรียนรู้ :

๙. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลตุง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

สินค้าหลัก : ข้าว

สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ ๖ ตำบลตุง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

พิกัด : X ๗๔๑๗๖๓ Y ๗๕๕๗๔๗ Zone ๔๗

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายสอหะ มามะ

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๙-๙๗๕-๓๑๘๕

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. การลดต้นทุนการผลิตข้าวและพืชอื่นๆ

๒. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การใช้ปุ๋ยสั่งตัด

๓. การผลิตสารชีวภัณฑ์ การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยน้ำหมัก

๔. การแปรรูปข้าว

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๑ การลดต้นทุนการการผลิตข้าวและพืชอื่นๆ

หลักสูตร : การไถกลบตอซังและการใช้ปุ๋ยน้ำหมัก การใช้แทนแแดงในนาข้าว

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๒ การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การใช้ปุ๋ยสั่งตัด

หลักสูตร : การใช้ปุ๋ยสั่งตัด

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๓ การผลิตสารชีวภัณฑ์ การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยน้ำหมัก

หลักสูตร : การผลิตสารชีวภัณฑ์ ปุ๋ยน้ำหมัก

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๔ : การแปรรูปข้าว

หลักสูตร : การทำข้าวพอง ข้าวสารคุณภาพ

๑๐. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชมะพร้าว อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะพร้าว/เกษตรผสมผสาน

สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ ๑ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

พิกัด : X : ๗๓๐๑๘๒ , Y : ๗๕๖๐๗๙ Zone ๔๗

แผนที่ตั้งแปลง

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายใหม่ สุธง

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๓-๑๙๑๒๙๑๑

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การทำการเกษตรแบบผสมผสานที่สามารถเกี่ยวคู่กันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การนำไปใช้ประโยชน์ : การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะพร้าว

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. การเลี้ยงผึ้งในสวนมะพร้าว

๒. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากทะลายปาล์ม

๓. การผลิตปุ๋ยน้ำหมัก

๔. การเพิ่มรายได้ในสวนมะพร้าว

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ การเลี้ยงผึ้งในสวนมะพร้าว

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากทะเลสาบปาล์ม

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การผลิตปุ๋ยน้ำหมัก

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ การเพิ่มรายได้ในสวนมะพร้าว

๑๑. ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลบางตาawa อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/การแปรรูปสินค้าด้านการประมง/การจักสานเส้นพลาสติกและไม้ไผ่

สินค้าหลัก : กะปิกุ้ง กะปิหวาน จักสานเส้นพลาสติก/ไม้ไผ่ ผักปลอดสารพิษ

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ ๔๕/๔ หมู่ที่ ๒ ตำบล บางตาawa อำเภอ หนองจิก จังหวัดปัตตานี

พิกัด : Latitude Longitude x๗๔๐๓๗๒..... y๗๕๙๑๕๙.....zone...๔๗.....

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย นายณรงค์ศักดิ์ กำราญศึก อายุ ๔๔ ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ ๔๕/๔ หมู่ที่ ๒ ตำบล บางตาawa อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

เบอร์โทรศัพท์.....๐๙๕-๐๙๔๓๑๔๘.

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย :

๑. การจัดสรรพื้นที่ดำเนินกิจกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียง
๒. การแปรรูปสินค้าประมง
๓. การจักสานเส้นพลาสติกและไม้ไผ่สมัยใหม่

การนำไปใช้ประโยชน์ : เป็นศูนย์เรียนรู้ให้กับคนในชุมชน/บุคคลใกล้เคียงที่สนใจและหน่วยงานต่างๆ

หลักสูตรการเรียนรู้ : ๑. การจัดสรรพื้นที่ดำเนินกิจกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียง
๒. การแปรรูปสินค้าประมง
๓. การจักสานเส้นพลาสติกและไม้ไผ่สมัยใหม่

ฐานการเรียนรู้ : ๑. การจัดสรรพื้นที่ดำเนินกิจกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียง

ฐานการเรียนรู้ : ๒. การแปรรูปสินค้าประมง

ฐานการเรียนรู้ : ๓. การจักสานเส้นพลาสติกและไม้ไผ่สมัยใหม่

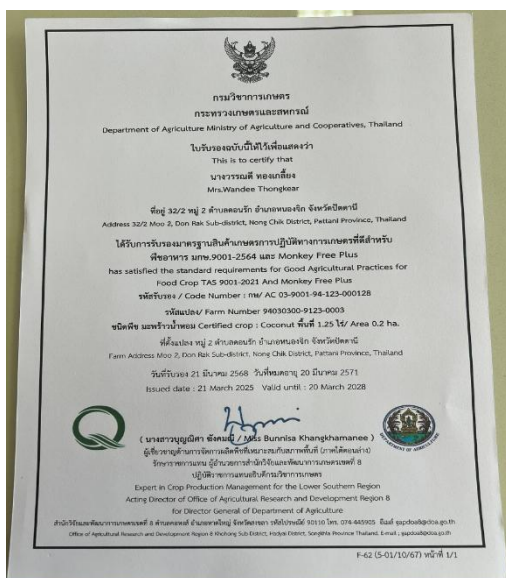
รางวัลและความภาคภูมิใจ

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.)
อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.)
อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

